

ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА

УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ ЗА 2023. ГОДИНУ

Сарајево, фебруар 2024. године

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА
УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У
ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ
ЗА 2023. ГОДИНУ**

Број: 01-04-1-695/24

САДРЖАЈ

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА	5
1. УВОД.....	12
1.1. О УРЕДУ ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ	12
1.2. СТРАТЕШКЕ АКТИВНОСТИ.....	13
1.3. ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЈА ОДГОВОРНА ЗА РЕВИЗИЈУ	14
1.4. ПУБЛИКАЦИЈЕ УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ.....	15
2. ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА	16
2.1. ОБАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2022. ГОДИНУ	18
2.1.1. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ.....	24
2.1.2. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА КАНТОНА, ГРАДОВА И ОПШТИНА.....	28
2.1.3. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЗАВОДА, ФОНДОВА И АГЕНЦИЈА.....	31
2.1.4. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ПРЕДУЗЕЋА У ВЕЋИНСКОМ ДРЖАВНОМ ВЛАСНИШТВУ	35
2.2. ПРАЋЕЊЕ ПОСТУПАЊА ПО ПРЕПОРУКАМА ИЗ РАНИЈЕ ПРОВЕДЕНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА	39
2.3. ОБАВЉАЊЕ ПРЕТХОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2023. ГОДИНУ	42
3. РЕВИЗИЈА УЧИНКА.....	46
3.1. ОБАВЉАЊЕ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА У 2023. ГОДИНИ.....	49
3.1.1. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – НОВЕ ТЕМЕ.....	50
3.1.2. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА	55
3.2. ПРОВОЂЕЊЕ НОВИХ РЕВИЗИЈА	58
4. РАЗВОЈ, МЕТОДОЛОГИЈА И УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ	59
5. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	61
5.1. ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО.....	61
5.2. ЉУДСКИ РЕСУРСИ, ПРАВНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ	63
5.3. ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ.....	65
6. САРАДЊА И КОМУНИКАЦИЈЕ.....	66
6.1. ЛОКАЛНА И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА.....	66
6.2. ЕКСТЕРНА КОМУНИКАЦИЈА	70

6.2.1. УПИТНИК СУБЈЕКАТА ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	71
6.2.2. УПИТНИК СУБЈЕКАТА РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА	71
7. КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ВРХОВНИХ ИНСТИТУЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ	73
8. РЕЗИМЕ.....	74

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о активностима представља систематизован преглед дјелатности и резултата испуњења стратешких и оперативних циљева Уреда за ревизију у 2023. години.

У протеклој години нашим радом настојали смо бити покретач промјена, провјеравањем да ли се јавним ресурсима у Федерацији БиХ управља одговорно, да ли се ради у складу са законима, економично и ефикасно, те дајући јасне и проводиве препоруке.

Обавили смо 102 финансијске ревизије субјеката чије је извршење буџета и финансијских планова износило преко 10 милијарди КМ. Обухватили смо институције са свих нивоа власти, као и предузећа важна за економски развој Федерације БиХ. Провели смо и 12 праћења поступања по датим препорукама из ранијих извјештаја и тако осигурали присутност код субјеката које не ревидирамо сваке године, а код којих су биле утврђене значајне неправилности.

Ревизијама учинка смо и ове године показали спремност да будемо проактивни и да држимо корак с промјенама у окружењу и потребама корисника наших извјештаја. Неизоставан дио наших ревизија су области које су од великог значаја за наше грађане и које су утемељене у УН-овим Циљевима одрживог развоја. У оквиру пројеката паралелних ревизија с колегама из врховних ревизијских институција Босне и Херцеговине, Србије и Црне Горе провели смо паралелне ревизије из области заштите ријека и родне равноправности.

Претходна година била је и прва година имплементације Комуникацијске стратегије Уреда, на основу које су израђене прве тематске публикације о достављеним ревизорским извјештајима тужилаштвима и о најважнијим налазима из јавних набавки. Током цијеле године слали смо снажне и конзистентне поруке о резултатима нашег рада, настојећи повећати разумијевање о вриједностима и користима рада Уреда.

Конструктивну сарадњу с бројним домаћим и међународним актерима, као и са академском заједницом, искористили смо да максимизирамо ефекте нашег рада. Ојачали смо властите капацитете и побољшали систем контроле квалитета, што нам је омогућило израду висококвалитетних ревизорских извјештаја.

Сталним преиспитивањем наших унутрашњих снага и слабости, и анализом прилика и изазова из окружења, настојали смо благовремено и квалитетно испунити наше обавезе. Међу највећим изазовом је недостатак стручног ревизорског кадра на тржишту рада, због чега Уред није у планираној мјери појачао људске ресурсе.

Упркос томе, Парламент ФБиХ, одговорни дужносници, грађани и други корисници ревизорских извјештаја могу бити увјерени да је Уред у 2023. години осигурао квалитетне, независне и објективне ревизорске извјештаје, у којима је указао на слабости у управљању јавним ресурсима.

**Генерални ревизор
Џевад Некић, мр. ецц. сц**

INTOSAI-P 1 – Лимска декларација о смјерницама за правила ревизије

Опћенито, годишњи извјештаји ће покривати све активности врховне ревизијске институције; само онда када су у то укључени интереси вриједни заштите или заштићени законом, врховна ревизијска институција ће пажљиво 'одвагати' такве интересе насупрот добробитима које проистичу из публицирања.

INTOSAI-P 10 – Мексичка декларација о независности врховних ревизијских институција

Права и обавезе у погледу извјештавања о раду ВРИ се не могу ограничавати у извјештавању о резултатима њиховог рада у ревизији. Требају бити законом обавезане да о резултатима свог ревизијског рада извјештавају барем једном годишње.

INTOSAI-P 20 – Принципи транспарентности и одговорности

ВРИ чине дио укупног правног и уставног система у својим државама и одговарају одређеним странама, укључујући законодавна тијела и јавност. Одговорне су за планирање и провођење послова из своје надлежности, као и за коришћење одговарајућих методологија и стандарда с циљем промовисања одговорности и транспарентности над провођењем јавних активности, испуњавања својих законских обавеза и одговорности на потпун и објективан начин. Велики изазов с којим се суочавају све ВРИ јесте промовисање бољег разумијевања њихових различитих улога и задатака у друштву. У складу са својим законским надлежностима и примјенљивим законским оквиром, информације о ВРИ би, стога, требале бити увијек доступне и релевантне. Њихови радни процеси, активности и производи требају бити транспарентни. Оне би, такођер, требале отворено комуницирати са медијима и другим заинтересованим странама и бити видљиве у јавности.

КРАТАК ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ У 2023. ГОДИНИ

За 2022.

Извршена је ревизија Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2022. годину и:

1.805 препорука

17
ТИМОВА

41
РЕВИЗОРСКО ОСОБЉЕ
ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ

4
СЕКТОРА ЗА
ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ

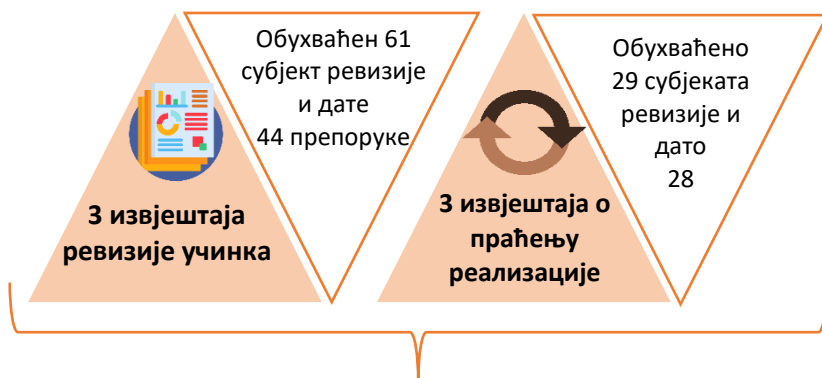
За 2023.

107
претходних
ревизија

+ 16
планираних
праћења
поступања по
препорукама

**548 службених
путовања**

Поред објављених извјештаја, проведене су још двије главне студије, те двије предстудије за ревизије, које ће се реализовати у 2024. години.

- 4 ревизорска тима
- 9 ревизора за ревизију учинка

1. УВОД

На основу члана 6. став (2) Закона о ревизији институција у Федерацији Босне и Херцеговине и члана 51. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Уреда за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине доноси се **Извјештај о активностима Уреда за ревизију институција у Федерацији БиХ за 2023. годину**, који садржи информације о пословању и финансијски извјештај Уреда за ревизију институција у Федерацији БиХ за ту годину. Доставља се Парламентарној комисији одговорној за ревизију и објављује на интернет-страници www.врифбих.ба.

1.1. О УРЕДУ ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ:

- Уред за ревизију је врховна ревизијска институција у Федерацији БиХ
- **Законом о ревизији** уређени су циљеви, руковођење, надлежности и овлашћења, извјештавање и финансирање Уреда
- **Независан** је у провођењу својих дужности и надлежности и не подлијеже управљању или контроли било које друге особе или институције
- **Сједиште** је у Сарајеву, а подручни уреди налазе се у Мостару, Тузли и Бихаћу
- **Руководство:** Џевад Некић, генерални ревизор, и Драган Колобарић, замјеник генералног ревизора
- **Буџет за 2023. годину:** 6.382.549 КМ
- **Број запослених са 31. 12. 2023. године:** поред генералног ревизора и замјеника, било је запослено 79 особа (50 ревизорки и ревизора)

ШТА РАДИМО:

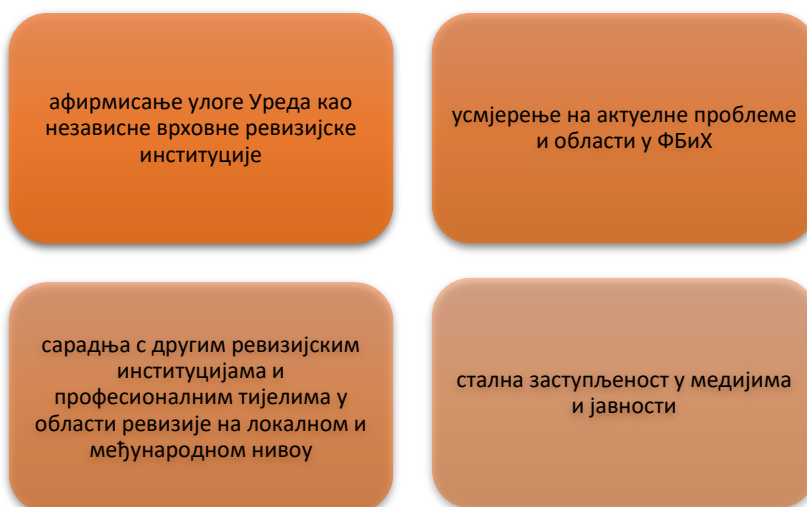
- Финансијске ревизије, ревизије учинка и друге специфичне ревизије
- Преко цца 2.500 субјеката у Федерацији БиХ
- Сваке године ревидирамо Извјештај о извршењу Буџета Федерације БиХ, Парламент ФБиХ, Предсједника ФБиХ, Владу ФБиХ и њена министарства

- **Примјењујемо INTOSAI стандарде** врховних ревизијских институција¹ и ревизијске стандарде **Међународне федерације рачуновођа (IFAC)**
- **Осигуравамо независна мишљења** о извршењу буџета и финансијским извјештајима, коришћењу ресурса и управљању државном имовином од Владе, буџетских институција у Федерацији Босне и Херцеговине и јавних институција у Федерацији Босне и Херцеговине
- Вршимо преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности у погледу **економичности, ефикасности и ефективности** којима та институција користи своје ресурсе
- **Информишемо** Парламент ФБиХ, друге законодавне органе и органе одлучивања, као и јавност, о налазима ревизије

1.2. СТРАТЕШКЕ АКТИВНОСТИ

У овој години наставили смо проводити активности из **Стратегије развоја 2021–2025. године**. Настојали смо у свакодневном раду посебно промовисати независност, иновативност, повјерење, професионалност и повјерљивост. У току 2023. године отпочела је имплементација **Комуникацијске стратегије 2023–2025. године**, те је израђена прва тематска публикација **„Најзначајнији налази и препоруке из области јавних набавки у извјештајима о финансијској ревизији за 2022. годину“**.

Настављене су активности које су у фокусу имале сљедеће:

¹ INTOSAI: Међународна организација врховних ревизијских институција

1.3. ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЈА ОДГОВОРНА ЗА РЕВИЗИЈУ

Парламентарна комисија одговорна за ревизију² је заједничко радно тијело оба дома Парламента ФБиХ.

Комисија организује јавна саслушања ревидираних субјеката у надлежности Федерације БиХ, којима присуствују представници Уреда за ревизију. Циљ је да чланови Комисије саслушају разлоге за утврђене неправилности, **те да извјесте и дају закључке Парламенту ФБиХ, који може на основу налаза и препорука ревизије смањити буџет једне или више институција или подузети друге одговарајуће корективне мјере.**³

С обзиром на то да Парламентарна комисија одговорна за ревизију није била формирана у току године, нису одржане расправе о извјештајима ревизије учинка и финансијске ревизије за 2022. годину.

Иако није формирана Парламентарна комисија одговорна за ревизију, Уред за ревизију је редовно извјештавао о својим активностима и достављао извјештаје у складу са Законом.

Ревизија „Унион банке“ д.д. Сарајево, која је уврштена у План ревизија за 2022/2023, привремено је обустављена због немогућности добивања ревизијских доказа. О обустављању ревизије обавијештени су Парламент ФБиХ, Парламентарна комисија одговорна за ревизију и други надлежни органи.

² У даљњем тексту: Комисија

³ Чл. 16. тачка 4. Закона о ревизији

1.4. ПУБЛИКАЦИЈЕ УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ

У 2023. години на интернет-страници објавили смо сљедеће публикације и акте:

извјештаји о извршеним финансијским ревизијама и ревизијама учинка

Извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2022/2023. годину

Извјештај о активностима за 2022. годину

План и програм рада за 2024. годину

саопћења за јавност и информативна саопћења о извршеним ревизијама

план јавних набавки, конкурси, позиви и одлуке

ажурирани ИНТОСАИ принципи и стандарди

Извјештаји финансијске ревизије за које су тужилаштва донијела одлуке о непровођењу истраге 2016–2022.

Комуникацијска стратегија 2013–2025.

Најважнији налази и препоруке из области јавних набавки у извјештајима о финансијској ревизији за 2022. годину

Ревизорски извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2022/2023. годину сачињен је у складу с чланом 16 (6) Закона о ревизији. У њему су презентирани основни подаци о свим provedеним ревизијама за 2022/2023. годину, те главни налази и препоруке. Достављен је Парламенту ФБиХ и објављен на интернет-страници Уреда за ревизију, у складу са Законом о ревизији.

Уред за ревизију је први пут израдио **специјализиране тематске публикације**, и то публикацију о извјештајима финансијске ревизије за које су тужилаштва донијела одлуке о неспровођењу истраге 2016–2022. и о најважнијим налазима и препорукама из области јавних набавки у извјештајима о финансијској ревизији за 2022. годину. На овај начин јасно комуницирамо нашу улогу и резултате нашег рада, што треба осигурати разумијевање и подршку јавности, грађана и других релевантних учесника.

Уред за ревизију ће наставити кроз свој рад указивати на неправилности и обавјештавати о томе надлежне институције и јавност. Једино транспарентним и одговорним управљањем јавним средствима могу се осигурати напредак и бољи услови за живот, и спријечити да се јавна средства користе као своја, а чувају као туђа.

2. ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА

Приликом обављања ревизије, у складу с ревизијским стандардима, Уред прегледа финансијске извјештаје и припадајуће рачуне институција код којих се врши ревизија, с циљем процјене да ли су финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли у потпуности резултате извршења буџета. Такођер, процјењује се да ли руководиоци институција примјењују законе и прописе, да ли користе средства за одговарајуће намјене, оцјењује се финансијско управљање, функција интерне ревизије и системи интерних контрола.⁴

Финансијска ревизија обавља се у два дијела; први дио је претходна ревизија, која се врши највећим дијелом на терену од октобра текуће до јануара наредне године, док се коначна ревизија обавља након предаје финансијских извјештаја, а коначни рок утврђен је планом ревизије. Будући да овај Извјештај обухвата проведене активности у току једне календарске године, у наставку су хронолошки приказане активности финансијске ревизије у 2023. години:

⁴ Чл. 13. став 1) и 2) Закона о ревизији

Завршетак претходних ревизија које су започете у октобру 2022. године и припрема за коначне ревизије

Обављање коначних ревизија за 2022. годину

Почетак обављања претходних ревизија за 2023. годину

У претходној ревизији прати се примјена раније датих препорука,⁵ те се обављају други ревизијски поступци у складу с методологијом. Након завршетка претходне ревизије, у складу с Међународним ревизијским стандардом 265,⁶ важни недостаци у интерним контролама, откривени током ревизије, саопћавају се руководиоцу субјекта ревизије усмено и/или у форми Писма менаџменту.

У коначној ревизији обављају се завршни тестови и сачињава се нацрт извјештаја о финансијској ревизији. С циљем осигурања квалитета, стручни колегиј Уреда врши преглед и контролу свих нацрта и обављају се интерне расправе с ревизорима. О извјештајима се расправља по групама субјеката, односно по њиховој сродности, како би се осигурала конзистентност.

⁵ Чл. 13. став 3) Закона о ревизији

⁶ „Саопћавање недостатака у интерним контролама онима који су задужени за управљање и менаџменту“

Финални нацрти извјештаја достављају се субјектима ревизије на очитовање.⁷ Након очитовања, припрема се и доставља коначан извјештај о извршеној ревизији, те објављује на интернет-страници, у складу са Законом о ревизији.

Дијаграм: Основни кораци у процесу ревизије у Уреду за ревизију

2.1. ОБАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2022. ГОДИНУ

- ✓ 102 финансијске ревизије
- ✓ 12 праћења поступања по препорукама из ранијих финансијских ревизија
- ✓ Ревизија „Унион банке“ д.д. Сарајево привремено обустављена
- ✓ Све остале ревизије предвиђене Планом проведене у року
- ✓ Сви извјештаји достављени субјектима за ревизију и надлежним институцијама, те објављени на интернет-страници Уреда за ревизију и добро медијски пропраћени
- ✓ Надлежним органима за провођење закона достављено 16 извјештаја
- ✓ Агенцији за јавне набавке достављена информација о ревизијама код којих су квалификоване јавне набавке

⁷ Чл. 15. Закона о ревизији

- ✓ **Федералној управи за инспекцијске послове достављен преглед субјеката код којих је утврђена неусклађеност, односно одступање од примјене Закона о раду и прописа донесених на основу тог Закона**
- ✓ **Пслано 101 писмо менаџменту о уоченим неправилностима из претходне ревизије**

Послове финансијске ревизије обављала су четири сектора/организационе јединице,⁸ које су организоване према врсти субјеката за ревизију.

За 2022. годину извршена је ревизија Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ (5.100.515.233 КМ) и 101 субјекта:

- 19 обавезних ревизија,⁹
- 6 корисника Буџета ФБиХ,
- 5 кантона, 6 буџетских корисника кантона, 4 града и 15 општина,
- 28 завода, фондова, агенција и јавних установа,
- 18 предузећа у већинском државном власништву.

⁸ Сектор за финансијску ревизију институција ФБиХ, Сектор за финансијску ревизију институција кантона, градова и општина, Сектор за финансијску ревизију завода, фондова и агенција и Сектор за финансијску ревизију предузећа у већинском државном власништву

⁹ Обавезне ревизије су оне које се, сходно Закону о ревизији, обављају сваке године.

У табели је преглед датих мишљења за 2022. годину по групама субјеката.

Редни број	Групе субјеката ревизије	Укупно ревидирано	Дато мишљење							
			о финансијским извјештајима				о усклађености са законским прописима			
			Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржан	Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржан
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2022. годину	1	-	1	-	-	-	1	-	-
2	Корисници Буџета ФБиХ	25	19	5	-	1	7	17	1	-
3	Кантони и кантонални буџетски корисници	11	1	10	-	-	-	11	-	-
4	Градови и општине	19	-	17	2	-	-	15	4	-
5	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	28	3	22	3	-	4	22	2	-
6	Предузећа у већинском државном власништву	18	5	10	3	-	-	14	4	-
	УКУПНО	102	28	65	8	1	11	80	11	0

У складу са Законом о ревизији, у току обављања претходне ревизије извршена је оцјена поступања по препорукама из претходних извјештаја, и то код 67 субјеката за 1.213 препорука. Анализа и оцјена поступања по препорукама није се вршила код 27 субјеката код којих су се ревизије обављале први пут и код осам субјеката код којих је протекло више од десет година од посљедње извршене ревизије.

За 102 извршене финансијске ревизије у 2022. години, укупно је дато 1.805 препорука. У табели је преглед извршене оцјене поступања по препорукама током обављања ревизија за 2022. годину, а које су дате у раније проведеним ревизијама:

1	Групе субјеката ревизије	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				
		Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/непроводиво	УКУПНО
2		4	5	6	7	8 (4+5+6+7)
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ	0	1	19	0	20
	постотак	0%	5%	95%	0%	100%
2.	Корисници Буџета ФБиХ	94	41	120	19	274
	постотак	34%	15%	44%	7%	100%
3.	Кантони и кантонални буџетски корисници	27	37	60	4	128
	постотак	21%	29%	47%	3%	100%
4.	Градови и општине	144	66	141	41	392
	постотак	37%	17%	36%	10%	100%
5.	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	151	55	103	21	330
	постотак	46%	17%	31%	6%	100%
6.	Предузећа у већинском државном власништву	24	13	24	4	65
	постотак	37%	20%	37%	6%	100%
УКУПНО		444	213	467	89	1.213

Субјекти ревизије дужни су доставити одговор о подузетим радњама Уреду за ревизију у року од 60 дана од добивања коначног извјештаја, ради превазилажења слабости, нерегуларности и прекршаја идентификованих у ревизорском извјештају.¹⁰

Иако одређени број субјеката није доставио одговор у законски предвиђеном року, у наставку је дат преглед оних који нису доставили одговоре на датум сачињавања овог Извјештаја за финансијске ревизије (поглавље 2.1):

Институције кантона, градова и опћина	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	Предузећа у већинском државном власништву
• Босанско-подрињски кантон Горажде • Опћина Трново • Општина Гламоч • Опћина Равно	• Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	• Јавно предузеће „Локом“ д.о.о. Сарајево • Рудник мрког угља „Бановићи“ д.д. Бановићи • „Зрак“ д.д. Сарајево • Јавно предузеће „9. септембар“ д.д. Сребреник • Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ д.о.о. • Јавно кантонално предузеће „Високо“ д.о.о. Високо

Поред ових субјеката, одговор о подузетим радњама након извршених праћења поступања по препорукама из претходно објављених финансијских извјештаја (поглавље 2.2) није доставило осам субјеката, који су наведени у сљедећем прегледу:

¹⁰ Члан 16(3) Закона о ревизији

Заводи, фондови, агенције и јавне установе

- Универзитет у Сарајеву

Предузећа у већинском државном власништву

- Јавно предузеће „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево, Зависно друштво Рудници „Крека“ д.о.о. Тузла
- Јавно предузеће „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево, Зависно друштво Рудници мрког угља „Какањ“ д.о.о. Какањ
- Јавно предузеће „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево, Зависно друштво Рудници мрког угља „Абид Лолић“ д.о.о. Травник Била
- „Сарајевопутеви“ д.д. Сарајево
- „Водовод“ друштво за водовод и канализацију д.о.о. Мостар
- „Централно гријање“ д.д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла
- Јавно предузеће „Комунално“ д.о.о. Мостар

У наставку је преглед осталих активности које су проведене у вези с финансијским ревизијама за 2022. годину:

- ❖ Уред за ревизију, у складу с чланом 16 (1) Закона о ревизији, може доставити коначан извјештај било којој институцији на надлежно поступање, а у складу с чланом 19. дужан је обавијестити надлежне органе за провођење закона када постоје индиције значајних кршења закона. Крајем 2023. године, сходно овим одредбама, послато је 16 извјештаја о финансијској ревизији за 2022. годину надлежним органима за провођење закона и скренута им је пажња на одређене налазе. Још у ранијем периоду Уред за ревизију ставио је на располагање своје ресурсе тужилаштвима ради боље сарадње и поступања по достављеним ревизорским извјештајима;
- ❖ послат је Упитник свим ревидираним субјектима из 2022. године (поглавље 6.2.1).

2.1.1. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ

У Сектору за финансијску ревизију институција Федерације БиХ извршене су ревизије за 2022. годину Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ и 25 институција које су финансиране из Буџета ФБиХ.

Буџет Федерације БиХ за 2022. годину, којим су финансиране 62 институције, планиран је у износу од 5.597.618.777 КМ. Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2022. годину сачињен је на основу података из Главне књиге Трезора и даје слику потрошње корисника Буџета ФБиХ. У њему су исказани приходи, примици и финансирање у износу од 5.304.270.543 КМ, расходи, издаци и отплате дугова у износу од 5.100.515.233 КМ, те вишак прихода над расходима у износу од 203.755.311 КМ.

Поред Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2022. годину, планирана је и извршена ревизија 25 корисника буџета ФБиХ, на које се односи 5.328.894.993 КМ или 95,2% укупно одобрених средстава. Укупно исказани расходи и издаци ревидираних корисника износе 4.882.818.427 КМ или 95,7% укупно исказаних расхода и издатака Буџета ФБиХ за 2022. годину.

У наставку су исказани расходи и издаци у Извјештају о извршењу Буџета ФБиХ за 2022. годину, са датим мишљењем и бројем препорука:

(у КМ)

Редни број	Назив	Извршење буџета за 2022. годину	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Извјештај о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2022. годину	5.100.515.233	С резервом	С резервом	26

У Извјештају о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2022. годину на финансијске извјештаје дате су три квалификације које се односе на исказана стања:

- сталних средстава и извора сталних средстава која су на датум биланса потцијењена, с обзиром на то да није извршена ревалоризација у складу са важећим подзаконским прописима, иако је, према подацима Федералног завода за статистику, раст цијена произвођача индустријских производа у 2022. години износио 17,4%;
- непорезних прихода у Извјештају о новчаним токовима, за које није презентирана документација нити дато додатно образложење, због чега нисмо могли потврдити да је овај Извјештај сачињен у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ;

- сталних средстава, краткорочних потраживања и пласмана, те краткорочних обавеза и разграничења у Главној књизи Трезора бивших институција које су прешле са федералног на државни ниво (Федерално министарство одбране, Војска ФБиХ, Царинска управа и Обавјештајно-сигурносна агенција), с обзиром на то да су исказана стања непромијењена, а само у 2022. години је на име обавеза по основу судских пресуда исплаћено 881.920 КМ.

Такођер, у Извјештају о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2022. годину на усклађеност с законским прописима дате су квалификације које се односе на:

- Планирање Буџета ФБиХ за 2022. годину није извршено у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, што је имало за посљедицу недовољно обезбијеђена средства за одређене текуће намјене, а планирана су средства за одређене капиталне трансфере који нису засновани на релевантној документацији, због чега је њихова реализација била јако ниска;
- Извјештај о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2022. годину није сачињен у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ;
- Није осигурано ефикасно управљање буџетским средствима у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2022. годину, с обзиром на то да је Влада Федерације БиХ, на приједлог буџетских корисника, усвајала програме утrophка средстава текућих и капиталних трансфера, иако по претходним програмима утrophка средстава буџетски корисници нису извршили расподјелу с јасно утврђеном сврхом додјеле, мјерљивим критеријима, транспарентно, нити су подузимали адекватне мјере и активности у дијелу надзора и извјештавања;
- Влада Федерације БиХ није поступила у складу с чланом 16. Закона о ревизији институција у ФБиХ, будући да се није очитовала у својству органа извршне власти Федерације БиХ, те није обавијестила Уред за ревизију институција у ФБиХ о подузетим радњама с циљем превазилажења слабости и неправилности идентификованих у ревизорском извјештају за 2021. годину.

Такођер, скренута је пажња на питања која се односе на:

- Реализацију Стратегије реформе управљања јавним финансијама у ФБиХ 2021-2025, као једну од активности у надлежности Министарства финансија на увођењу Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (MPS JC);
- „Уредбу о помоћи становништву услед раста индекса потрошачких цијена“, чији је опћи циљ био осигурање материјалне, финансијске подршке и побољшање материјалног статуса најугроженијих категорија становништва, на основу које су правна лица исплаћивала једнократне помоћи запосленицима из властитих средстава, иако је Уредбом прописано да ће се средства за провођење осигурати прерасподјелом средстава између буџетских корисника, као и из Текуће резерве Владе ФБиХ, те да ће се за неправилно додијељена средства извршити поврат на Јединствени рачун Трезора Буџета Федерације БиХ;

- Неефикасно и нерационално коришћење пословних простора који су у власништву Федерације БиХ;
- Нереално исказивање вриједности сталних средстава у Главној књизи Трезора, с обзиром на то да за дио некретнина није презентирана вјеродостојна документација о власништву и посједу;
- Неповучена кредитна средства за које је уговорена и плаћа се такса закључно са 31. 12. 2022. године износила су 878.343.030 КМ, а такса на неповучена средства у 2022. години плаћена је у износу од 3.935.373 КМ.

У наставку је преглед исказаних расхода и издатака у финансијским извјештајима ревидираних буџетских корисника, са датим мишљењем и бројем препорука за 2022. годину:

(у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Извршење буџета за 2022. годину	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Парламент Федерације Босне и Херцеговине	14.640.344	Позитивно	С резервом	14
2.	Предсједник и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине	2.589.644	Позитивно	С резервом	13
3.	Влада Федерације Босне и Херцеговине	10.073.168	Позитивно	Позитивно	7
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	7.888.421	Позитивно	Позитивно	4
5.	Федерално министарство правде	3.572.503	Позитивно	С резервом	12
6.	Федерално министарство финансија	1.111.479.874	С резервом	С резервом	27
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	29.272.093	Позитивно	С резервом	14
8.	Федерално министарство промета и комуникација	94.643.158	Позитивно	С резервом	14
9.	Федерално министарство здравства	110.529.105	Позитивно	С резервом	20
10.	Федерално министарство трговине	1.566.143	Позитивно	Позитивно	4
11.	Федерално министарство просторног уређења	17.519.999	Позитивно	С резервом	8
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	112.362.032	Позитивно	С резервом	11
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	353.615.892	Позитивно	С резервом	11
14.	Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта	13.009.011	Позитивно	Позитивно	4

15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	235.147.517	Позитивно	С резервом	13
16.	Федерално министарство културе и спорта	20.226.975	С резервом	С резервом	17
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	48.103.275	Позитивно	Позитивно	7
18.	Федерално министарство образовања и науке	11.087.404	Позитивно	С резервом	9
19.	Федерално министарство околиша и туризма	7.814.287	С резервом	С резервом	8
20.	Федерална агенција за управљање одузетом имовином	903.114	С резервом	Негативно	21
21.	Федерална управа полиције	37.442.676	Позитивно	Позитивно	4
22.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	2.605.645.233	Суздржано	С резервом	18
23.	Служба за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине	14.696.883	С резервом	Позитивно	14
24.	Врховни суд Федерације Босне и Херцеговине	7.919.854	Позитивно	Позитивно	3
25.	Завод за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине	11.070820	С резервом	С резервом	12
УКУПНО		4.871.748.605			289

Најважнији налази везани за неусклађеност са релевантним законима и другим прописима односе се на:

- Успоставу система финансијског управљања и контроле како је прописано Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у Федерацији БиХ и другим прописима који регулишу ову област;
- Успоставу функционалне интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ;
- Радно вријеме није усклађено са Законом о раду и Одлуком о радном времену у федералним органима државне службе, нити су успостављене евиденције о радном времену у складу са Правилником о садржају и начину вођења евиденције о радницима и другим лицима ангажованим на раду;
- Није извршено ажурирање Плана интегритета које, између осталог, подразумијева анализу радних мјеста и идентификовање ризичних подручја, процјену ризика према радним мјестима и организацијским јединицама;
- Уговори о дјелу закључивани су са вањским сарадницима за послове из надлежности ревидираних субјеката и послове утврђене правилницима о унутрашњој организацији, за шта није проведена процедура у складу са Законом о државној служби у ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ;

- Надлежна министарства нису у потпуности вршила мониторинг и надзор над радом друштава за која су надлежна у складу с Уредбом о вршењу овлашћења у привредним друштвима са учешћем државног капитала из надлежности ФБиХ;
- Послови за које су надлежни корисници нису обављани у потпуности у складу са законима и другим прописима којим су утврђени;
- Расподјела средстава текућих трансфера код појединих корисника није извршена на основу јасних и мјерљивих критерија, због чега се избор корисника у највећој мјери заснивао на субјективној оцјени;
- Надзор над намјенским утрошком средстава текућих и капиталних трансфера није вршен у складу са Законом о буџетима у ФБиХ;
- Годишњи попис имовине и обавеза није извршен благовремено, цјеловито, нити је извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем сходно Закону о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредби о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилнику о књиговодству буџета у ФБиХ;
- Поступци јавних набавки нису вршени у потпуности у складу са одредбама Закона о јавним набавкама у дијелу планирања и сачињавања плана набавки, одабира одговарајућег поступка, сачињавања и поштовања тендерске документације, закључивања уговора за фискалну годину за коју су средства одобрена и поштовања утврђених рокова и услова из закључених уговора.

2.1.2. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА КАНТОНА, ГРАДОВА И ОПШТИНА

У Сектору за финансијску ревизију институција кантона, градова и општина извршене су ревизије 30 субјеката за 2022. годину, и то пет кантона, шест кантоналних буџетских корисника и 19 јединица локалне самоуправе.

Ревидирано је пет кантона који нису били обухваћени планом ревизије за претходну годину. Њихови буџети планирани су у укупном износу од 1.290.159.313 КМ. **Укупни приходи и примици ревидираних кантона исказани су у консолидованим финансијским извјештајима у износу од 1.176.843.827 КМ, а расходи и издаци у износу од 1.140.616.811 КМ.**

Поред кантона, извршене су ревизије шест кантоналних буџетских корисника, чији буџети су планирани у укупном износу од 187.735.795 КМ, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 155.424.207 КМ.

Обављене су и ревизије четири града и 15 општина, чији су буџети планирани у укупном износу од 340.948.527 КМ. Укупни приходи и примици у њиховим финансијским извјештајима исказани су у износу од 252.296.828 КМ, а укупни расходи и издаци у износу од 258.879.008 КМ.

У наставку је преглед ревидираних субјеката за 2022. годину, с исказаним укупним расходима и издацима у финансијским извјештајима, датим мишљењима и бројем препорука за 2022. годину:

(у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Жупанија Посавска	57.201.806	С резервом	С резервом	24
2.	Тузлански кантон	500.407.705	С резервом	С резервом	22
3.	Зеничко-добојски кантон	447.033.211	С резервом	С резервом	30
4.	Босанско-подрињски кантон	44.373.022	С резервом	С резервом	28
5.	Херцегбосанска Жупанија	91.601.067	С резервом	С резервом	21
6.	Министарство финансија Унско-санског кантона	4.937.957	с резервом	с резервом	14
7.	Министарство финансија Херцеговачко-неретванског кантона	14.416.358	с резервом	с резервом	15
8.	Министарство финансија Кантона Сарајево	47.715.608	с резервом	с резервом	16
9.	Министарство трговине, туризма и саобраћаја Тузланског кантона	7.644.823	позитивно	с резервом	10
10.	Кантонална управа цивилне заштите Тузла	2.115.145	с резервом	с резервом	16
11.	Министарство саобраћаја Кантона Сарајево	78.594.316	с резервом	с резервом	23
12.	Општина Бужим	6.843.582	С резервом	С резервом	19
13.	Општина Јајце	16.459.173	С резервом	С резервом	26
14.	Општина Олово	7.574.744	С резервом	С резервом	14
15.	Општина Фојница	5.919.559	С резервом	С резервом	22
16.	Општина Доњи Вакуф	4.720.085	С резервом	С резервом	23
17.	Општина Кључ	6.577.275	С резервом	С резервом	13
18.	Град Љубушки	17.795.790	С резервом	С резервом	21

19.	Општина Центар Сарајево	32.734.774	С резервом	С резервом	21
20.	Општина Бугојно	10.414.216	С резервом	Негативно	33
21.	Општина Стари Град Сарајево	19.606.934	С резервом	Негативно	21
22.	Град Високо	19.609.829	С резервом	С резервом	22
23.	Општина Домањевац – Шамац	3.586.659	С резервом	С резервом	24
24.	Општина Бреза	6.152.445	С резервом	С резервом	25
25.	Општина Прозор – Рама	24.610.605	С резервом	С резервом	28
26.	Град Живинице	23.830.871	С резервом	С резервом	27
27.	Општина Гламоч	3.986.195	С резервом	Негативно	28
28.	Општина Трново	17.274.173	С резервом	С резервом	24
29.	Град Бихаћ	26.128.500	Негативно	С резервом	27
30.	Општина Равно	5.053.599	Негативно	Негативно	34
УКУПНО		1.554.920.026			671

Ревизијом су утврђени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најважнији налази који су имали утицај на мишљење о финансијским извјештајима односе се погрешну примјену Рачуноводствених политика приликом евидентирања пословних промјена код сталних средстава, краткорочних потраживања и пласмана и дугорочних обавеза по основу уговора о кредитима, као и код исказивања финансијског резултата и вишка прихода и расхода.

Најважнији налази који се односе на усклађеност са законским и другим прописима су:

- Успостављање система финансијског управљања и контрола на начин прописан Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ;
- Успостављање јединица интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ;
- Доношење и имплементација планова интегритета и планова борбе против корупције с циљем смањења ризика настанка корупције и других неправилности;
- Примјена Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности у дијелу који се односи на сачињавање и достављање надлежним министарствима финансија изјава о фискалној одговорности;
- Примјена Закона о буџетима у ФБиХ, закона/одлука о извршавању буџета у дијелу који се односи на припрему, израду и извршење буџета;

- Примјена Закона о раду и Правилника о садржају и начину вођења евиденције о радницима и другим лицима ангажованим на раду у дијелу који се односи на распоред радног времена, те успостављање и вођење евиденција о радном времену;
- Примјена Закона о платама и накнадама у органима управе у ФБиХ у дијелу који се односи на усклађивање коефицијената и платних разреда за обрачун плаћа и доношење правилника о платама;
- Примјена Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ при сачињавању периодичних и годишњих финансијских извјештаја;
- Примјена Закона о јавним набавкама и његових provedбених аката при провођењу поступака јавних набавки и примјена одредби закључених уговора с добављачима;
- Обављање годишњег пописа имовине и обавеза сходно одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ и усклађивање стварног стања с књиговодственим;
- Примјена закона о државној служби у дијелу који се односи на ангажовање запосленика за послове који су систематизовани правилницима о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста;
- Примјена одредби Закона о буџетима у ФБиХ, закона/одлука о извршењу буџета при расподјели трансфера и успостављању надзора над њиховим намјенским утрошком;
- Примјена кантоналних закона о концесијама у дијелу који се односи на успостављање регистара концесионих уговора;

2.1.3. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЗАВОДА, ФОНДОВА И АГЕНЦИЈА

У Сектору за финансијску ревизију завода, фондова и агенција извршене су ревизије 28 субјеката за 2022. годину, и то: осам завода на федералном и кантоналном нивоу, 18 јавних установа на федералном, кантоналном и опћинском нивоу и двије федералне агенције. Први пут ревидирано је 11 субјеката.

Као и претходне године, приоритет је дат области здравства, односно кантоналним заводима за здравствено осигурање и јавним установама из области здравства. Када су у питању здравствене установе приоритет је дат онима које претходно нису ревидиране. Остали субјекти планирани су уважавајући висине финансијских планова, ризик пословања, њихов значај за друштво и утврђене пропусте и неправилности у трошењу јавних средстава у претходном ревидираном периоду.

Финансијски планови ревидираних субјеката износили су 2.156.524.313 КМ. Њихови укупни приходи и примици, исказани у финансијским извјештајима за 2022. годину, износили су 2.033.229.152 КМ, а расходи и издаци 1.994.198.283 КМ. Исказали су финансијски резултат за 2022. годину у укупном износу од 38.892.398 КМ (негативан финансијски резултат исказало је шест субјеката у укупном износу од 24.127.671 КМ).

Обавезе свих ревидираних субјеката на 31. 12. 2022. године, исказане у финансијским извјештајима за 2022. годину, износили су 784.958.022 КМ.

У наставку је преглед ревидираних субјеката за 2022. годину, с исказаним укупним расходима и издацима у финансијским извјештајима, датим мишљењима и бројем препорука за 2022. годину:

у (КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о клађености са аконским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Федерални завод за запошљавање	51.653.352	Позитивно	С резервом	18
2.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине	230.254.512	Позитивно	С резервом	12
3.	Завод за здравствено осигурање Средњобосанског кантона/Кантона Средишња Босна	128.090.410	С резервом	Позитивно	21
4.	Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	117.009.243	С резервом	С резервом	27
5.	Завод здравственог осигурања Жупаније Посавске	17.421.188	С резервом	С резервом	24
6.	Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона	219.938.103	С резервом	С резервом	14
7.	Завод здравственог осигурања Тузланског кантона	300.737.046	С резервом	Позитивно	12
8.	Завод здравственог осигурања Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона	157.953.621	С резервом	С резервом	23
9.	Служба за упошљавање Жупаније Посавске	1.882.509	С резервом	С резервом	12
10.	Јавна установа „Служба за запошљавање Босанско-подрињског кантона Горажде“	1.949.409	С резервом	Позитивно	7
11.	Клинички центар Универзитета у Сарајеву	282.005.513	С резервом	С резервом	18
12.	Јавна здравствена установа Универзитетски клинички центар Тузла	153.920.253	С резервом	С резервом	33
13.	Свеучилишна клиничка болница Мостар	147.690.727	С резервом	С резервом	25
14.	Здравствена установа Кантонална болница „Др. Ирфан Љубијанкић“ Бихаћ	41.566.776	С резервом	С резервом	23
15.	Дом здравља Љубушки	6.224.763	С резервом	С резервом	10
16.	Дом здравља Оџак	3.553.215	С резервом	Негативно	25
17.	Дом здравља Томиславград	4.641.603	Негативно	С резервом	22

18.	Здравствена установа Дом здравља Цазин	9.349.619	С резервом	С резервом	16
19.	Јавна установа Дом здравља Коњиц	5.556.752	Негативно	С резервом	21
20.	Јавна установа Дом здравља Стари град Мостар	8.888.680	С резервом	С резервом	16
21.	Јавна установа „Дом здравља“ Завидовићи	7.315.011	С резервом	С резервом	11
22.	Јавна здравствена установа Дом здравља Живинице	13.369.689	С резервом	С резервом	19
23.	Јавна установа Дом здравља Кисељак	4.678.795	С резервом	С резервом	17
24.	Јавна установа Дом здравља „Др. Исак Самоковлија“ Горажде	4.398.404	С резервом	С резервом	22
25.	Дом здравља Ливно	3.682.289	Негативно	С резервом	23
26.	Јавна установа „Студентски центар“ Сарајево	7.927.159	С резервом	Негативно	29
27.	Финансијско-информатичка агенција	4.494.782	Позитивно	Позитивно	7
28.	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију	58.044.860	С резервом	С резервом	18
УКУПНО		1.994.198.283			525

У извршеним ревизијама завода, јавних установа и агенција утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. У вези с тим напомињемо да од 28 ревидираних субјеката, 18 субјеката примјењује контни оквир за привреду, док њих десет примјењује контни оквир за буџетске кориснике.

Најважнији налази који се односе на финансијске извјештаје, а уједно и налази који су констатовани код већег броја субјеката, односе се на следеће:

- Недоследна и тачна примјена одредби Концептуалног оквира за финансијско извјештавање, Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања, посебно у дијелу: признавања резервисања; вршења процјене и објаве значајне неизвјесности у вези сталности пословања; признавања прихода по основу донираних средстава; признавања значајних износа прихода и расхода који се односе на претходне периоде; вршења процјене очекиваних кредитних губитака за потраживања; тестирања умањења вриједности сталних средстава; примјене модела ревалоризације код мјерења и признавања сталних средстава, иако је интерним актима дефинисана примјена модела набавне вриједности, или примјене модела ревалоризације на дио групе сталних средстава; исказивања и мјерења залиха; признавања улагања у инвестицијске некретнине без претходно испуњених услова; евидентирања обавеза према Порезној управи ФБиХ и евидентирања земљишта у пословним књигама;
- Примјена Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ код кантоналних завода здравственог осигурања приликом евидентирања потраживања, обавеза, разграничених прихода, прихода и расхода по основу међународних уговора о социјалном осигурању;
- Примјена Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ, Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводствених политика код ванбуџетских фондова у дијелу ревалоризације сталних средстава;

- Неусаглашеност вриједности основног капитала у пословним књигама и судском регистру, и непостојање документације на основу које је извршено евидентирање капитала.

Најважнији налази који се односе на усклађеност активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима, а уједно и налази који су констатовани код већег броја субјеката, односе се на следеће:

- Успостава система финансијског управљања и контроле како је утврђено Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и осталим прописима који регулишу ову област, у дијелу контролног окружења и управљања ризицима, контролних активности, праћења и процјене;
- Успостава функције интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ;
- Примјена Закона о јавним набавкама у дијелу планирања, провођења поступака јавних набавки и реализације уговора;
- Уговарање услуга здравствене заштите код кантоналних завода здравственог осигурања на основу кантоналних прописа и аката који нису усклађени са Законом о здравственој заштити, у дијелу којим се прописује додјела уговора о пружању здравствених услуга према прописима о јавним набавкама;
- Недосљедна примјена одредби колективних уговора приликом обрачуна плаћа и накнада, и неусаглашеност интерних аката који регулишу обрачун плаћа и накнада с колективним уговорима;
- Провођење годишњег пописа имовине и обавеза и усклађивање књиговодственог са стварним стањем сходно одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ;
- Провођење редовних мјера управљања ризиком ликвидности у складу са Законом о финансијском пословању;
- Успостава унутрашњег надзора над радом организацијских јединица и здравствених запосленика у здравственим установама у складу са Законом о здравственој заштити;
- Успостава евиденција о радном времену у складу са Правилником о садржају и начину вођења евиденције о радницима и другим особама ангажованим на раду;

- Пасиван однос оснивача код највећег дијела здравствених установа, који се огледа у неиспуњавању обавеза које оснивачи имају у складу са Законом о установама, оснивачким актима и статутом здравствених установа (недоношење акта о оснивању здравствене установе којим би се регулисао износ средстава за оснивање и почетак рада и начин њиховог осигуравања; незакључивање уговора између оснивача и здравствених установа којим би се регулисала међусобна права, обавезе и одговорности; неподузимање активности на покрићу исказаних губитака);
- Пријем запосленика без јавног оглашавања на основу Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у ФБиХ Владе ФБиХ и кантоналних уредби, којима је омогућен пријем у радни однос без јавног оглашавања;
- Примјена законских прописа и подзаконских аката приликом обављања послова из надлежности.

2.1.4. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ПРЕДУЗЕЋА У ВЕЋИНСКОМ ДРЖАВНОМ ВЛАСНИШТВУ

У Сектору је, од планираних 19, извршено 18 ревизија, од којих је 11 обављено први пут. Планирана ревизија финансијских извјештаја „Унион банке“ за 2022. годину није обављена јер Уреду за ревизију није омогућен слободан приступ за ревизију нити документација, због чега је донесен Закључак о привременој обустави ове ревизије, до стицања услова за њен наставак.

Од марта до краја септембра 2023. године извршена је финансијска ревизија 18 предузећа у већинском државном власништву, чији су укупно планирани приходи износили цца 2.467.666.940 КМ. **Остварени приходи ових предузећа у 2022. години исказани су у износу од 2.260.261.951 КМ, а укупни расходи у износу од 2.310.005.426 КМ.**

При избору субјеката ревизије приоритет је дат онима који нису раније ревидирани (11 предузећа), те онима чија је дјелатност од економског значаја за ФБиХ (електропривредна друштва, комунална предузећа, предузећа намјенске производње, аеродром).

У наставку је преглед ревидираних субјеката за 2022. годину, с исказаним укупним расходима и издацима у финансијским извјештајима, датим мишљењима и бројем препорука за 2022. годину. Напомињемо да је у доста извјештаја скренута пажња на одређена питања која нису утицала на дата мишљења, али су важна за корисничково разумијевање извјештаја. Ово је посебно важно код предузећа у већинском државном власништву, код којих је за значајна питања потребно укључивање оснивача, на која сама предузећа не могу утицати.

(у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Јавно предузеће „Аутоцесте Федерације БиХ“ д.о.о. Мостар	113.697.595	С резервом	Негативно	17
2.	Јавно предузеће „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево	1.296.197.544	С резервом	С резервом	10
3.	Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ д.д. Мостар	502.385.723	С резервом	С резервом	19
4.	Привредно друштво „Игман“ д.д. Коњиц	121.486.923	Позитивно	С резервом	8
5.	„Искраемецо Сарајево“ д.о.о. Сарајево	10.172.529	С резервом	С резервом	7
6.	Јавно предузеће „Комунално“ д.о.о. Груде	2.176.953	С резервом	С резервом	19
7.	Јавно предузеће „Локом“ д.о.о. Сарајево	5.203.558	Позитивно	С резервом	15
8.	Јавно предузеће Међународни аеродром „Сарајево“ д.о.о. Сарајево	51.446.833	Позитивно	С резервом	10
9.	Јавно предузеће за градски пријевоз путника „Мостар Бус“ д.о.о. Мостар	3.948.410	С резервом	С резервом	20
10.	Јавно предузеће Национални парк „Уна“ д.о.о. Бихаћ	1.368.400	Позитивно	С резервом	12
11.	„Оператор – Терминали Федерације БиХ“ д.о.о. Сарајево – консолидовани извјештај	3.640.865	Негативно	Негативно	28
12.	Рудници мрког угља „Бановићи“ д.д. Бановићи	173.186.474	Негативно	Негативно	18
13.	„Зрак“ д.д. Сарајево	3.194.433	Негативно	Негативно	29

14.	Јавно предузеће „9. септембар“ д.д. Сребреник	2.213.386	С резервом	С резервом	27
15.	Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ д.о.о. Широки Бријег	1.228.851	С резервом	С резервом	13
16.	Кантонално јавно комунално предузеће „Поклоп“ д.о.о. Сарајево	10.902.416	С резервом	С резервом	11
17.	Јавно комунално предузеће „Паноница“ д.о.о. Тузла	3.334.578	Позитивно	С резервом	17
18.	Јавно комунално предузеће „Високо“ д.о.о. Високо	4.219.955	С резервом	С резервом	14
УКУПНО		2.310.005.426			294

У извршеним ревизијама утврђени су одређени пропуси и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најзначајнији налази у финансијским извјештајима односили су се на примјену међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и међународних стандарда за финансијско извјештавање (МСФИ):

- За потраживања старија од годину дана није вршена процјена очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти;
- На датум биланса није вршена оцјена умањења вриједности имовине у складу с одредбама МРС-а 36 – Умањење имовине, које налажу да се на крају сваког извјештајног периода процијени постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена;
- Код одређеног броја предузећа није се могла потврдити вриједност залиха јер немају успостављено материјално књиговодство, не прате рочну структуру залиха, нити су вршила вредновање, односно усклађивање вриједности залиха у складу с МРС-ом 2 – Залихе;
- Резервисања по основу извјесних судских спорова нису вршена у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, која се признају када предузећа имају садашњу обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја, када је вјероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза и када се износ обавеза може поуздано процијенити;
- Биљешке уз финансијске извјештаје за дио предузећа нису састављане у складу с тачком 25 МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја, нити је менаџмент при састављању финансијских извјештаја процијенио и објавио способност предузећа да настави пословати у временски неограниченом периоду.

Везано за усклађеност са законским и подзаконским прописима најзначајнији налази односили су се на следеће:

- Одређени број предузећа није, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о провођењу финансијског управљања и контроле у јавном сектору у ФБиХ, успоставио функционалан систем интерних контрола по COSO моделу. Велики број интерних аката није усклађен са законским прописима или нису никако донесени, те се не врши процјена ризика;
- Примјена Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ приликом успоставе Одбора за ревизију и интерне ревизије;
- Обављање послова из надлежности - примјена законских прописа и подзаконских аката приликом обављања послова из надлежности;
- Трогодишњи план пословања није сачињаван у складу са Законом о јавним предузећима;
- Пријем запосленика није вршен у складу са Законом о раду с циљем осигурања транспарентности и једнаког приступа запошљавању, нити је примјена изузећа код запошљавања сходно Уредби о поступку пријема у радни однос испоштована у потпуности;
- Уговори о дјелу закључивани су за систематизована радна мјеста;
- За исплаћене плате нису благовремено уплаћене обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, здравство и незапосленост, што није у складу са Законом о доприносима, Правилником о начину обрачунавања и уплате доприноса и Законом о јавним предузећима;
- Попис имовине и обавеза није извршен детаљно и свеобухватно у свим предузећима, нити је извршено усклађивање књиговодственог стања имовине и обавеза са стварним стањем утврђеним пописом, како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у Федерацији БиХ;
- Набавке роба, услуга и радова нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима (поступци нису покретани благовремено, тендерска документација није сачињена на начин да осигура активну и правичну конкуренцију, избор поступака није адекватан, продужавање рокова реализације у супротности је са потписаним уговором, набавке су вршене без примјене одредби Закона о јавним набавкама и одредби интерних Правилника о јавним набавкама, процијењена вриједност набавки је знатно мања од вриједности закључених уговора, вршено је дијељење поступка набавки с циљем избјегавања одговарајућег поступка и сл.).

2.2. ПРАЋЕЊЕ ПОСТУПАЊА ПО ПРЕПОРУКАМА ИЗ РАНИЈЕ ПРОВЕДЕНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА

Уред за ревизију спровео је 12 праћења поступања по препорукама из ранијих финансијских ревизија. Основни критериј за одабир ових субјеката је да Уред не обавља сваке године ревизије и да је раније дато квалификовано (негативно) мишљење. Обављен је увид у активности које су субјекти подузели на имплементацији датих препорука од посљедњег објављеног извјештаја до 30. 6. 2023. године, те су донесени закључци о поступању по препорукама.

Уред за ревизију већ другу годину проводи праћење поступање по препорукама из ранијих финансијских ревизија, у циљу анализе подузетих активности на отклањању слабости и неправилности.

Извршена је оцјена поступања по препорукама, која је класификована према следећим категоријама:

- ❖ реализована препорука
- ❖ дјелимично реализована препорука
- ❖ нереализована препорука
- ❖ препорука за коју није извршена оцјена поступања, због протока времена или зато што препорука више није примјјењива.

Р. бр.	Субјекти ревизије	Година за коју је вршена финансијска ревизија	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама			
				Реализовано	Дјелимично	Нереализовано	Није вршена оцјена
1.	Универзитет у Сарајеву	2017.	25	8	5	4	8
			100%	32%	20%	16%	32%
2.	Свеучилиште у Мостару	2017.	23	12	5	3	3
			100%	52%	22%	13%	13%
3.	Кантонално јавно предузеће „Пољопривредно добро Бутмир“ д.о.о. Сарајево – Илиџа	2018.	28	9	9	10	0
			100%	32%	32%	36%	0%
4.	Дионичко друштво „Сарајевопутеви“ Сарајево	2018.	19	13	4	2	0
			100%	68%	21%	11%	0%
5.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, Зависно друштво Рудник мрког угља „Абид Лолић“ д.о.о. Травник – Била	2018.	34	11	12	10	1
			100%	32%	35%	29%	3%
6.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, ЗД Рудници „Крека“ д.о.о. Тузла	2018.	24	2	3	19	0
			100%	8,33%	12,50%	79,17%	0%
7.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, Зависно друштво рудник мрког угља „Какањ“ д.о.о. Какањ	2018.	34	11	12	11	0
			100%	32,40%	35,20%	32,40%	0%

8.	Хотелско туристичко друштво „Зенит-Бро“ д.о.о. Неум	2019.	13	4	3	6	0
			100%	31%	23%	46%	0%
9.	„Водовод“, друштво за водовод и канализацију д.о.о. Мостар	2019.	35	5	4	26	0
			100%	14%	12%	74%	0%
10.	Јавно предузеће „Комунално“ д.о.о. Мостар	2020.	12	6	4	2	0
			100%	50%	33,33%	16,67%	0%
11.	Јавно комунално предузеће „Витком“ д.о.о. Витез	2020.	29	8	6	14	1
			100%	27,59%	20,69%	48,27%	3%
12.	„Централно гријање“ д.д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла	2020.	22	16	5	1	0
			100%	73%	23%	4%	0%
	УКУПНО		298	105	72	108	13

Од 12 ревидираних субјеката, након извршених ревизија у ранијем периоду, **њих седам није донијело програм мјера и обавијестило о предузетим радњама ради превазилажења неправилности идентификованих у ревизорском извјештају, што је обавеза у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција у ФБиХ.** Међутим, и код пет субјеката који су доставили одговоре уочено је да одређени нису садржавали довољно јасне и конкретне активности које се планирају предузети, рокове извршења и слично.

Проведеним праћењем констатовано је да је **већи број препорука остао нереализован или само дјелимично реализован**, односно да нису предузете довољне активности на реализацији датих препорука. У извјештајима о праћењу дате су препоруке за доношење адекватног програма мјера и интензивирање активности на реализацији преосталих дјелимично реализованих и нереализованих препорука, у циљу јачања система интерних контрола и отклањања утврђених неправилности, а дате су и препоруке за скупштине.

2.3. ОБАВЉАЊЕ ПРЕТХОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2023. ГОДИНУ

Планом ревизије за 2023/2024. предвиђено је обављање 107 ревизија за 2023. годину и 16 праћења поступања по препорукама из извјештаја о финансијској ревизији из претходних година. План је достављен Парламентарној комисији одговорној за ревизију и објављен на интернет-страници Уреда за ревизију.

Од октобра 2023. до краја јануара 2024. године обављене су претходне ревизије сљедећих субјеката:

Редни број	Назив субјекта
	Корисници Буџета ФБиХ
1.	Парламент Федерације Босне и Херцеговине
2.	Предсједник и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине
3.	Влада Федерације Босне и Херцеговине
4.	Федерално министарство унутрашњих послова
5.	Федерално министарство правде
6.	Федерално министарство финансија
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије
8.	Федерално министарство промета и комуникација
9.	Федерално министарство здравства
10.	Федерално министарство трговине
11.	Федерално министарство просторног уређења
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства
13.	Федерално министарство за питање бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата
14.	Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике
16.	Федерално министарство културе и спорта
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица
18.	Федерално министарство образовања и науке
19.	Федерално министарство околиша и туризма
20.	Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање
21.	Федерални завод за пољопривреду
22.	Федерални завод за статистику
23.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Сарајево
24.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Мостар
25.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Тузла
26.	Казнено-поправни завод затвореног типа Зеница

27.	Порезна управа Федерације Босне и Херцеговине
28.	Служба за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине
Редни број	Кантони и институције кантона, градови и општине
1.	Кантон Сарајево
2.	Херцеговачко-неретвански кантон
3.	Средњобосански кантон
4.	Унско-сански кантон
5.	Жупанија Западнохерцеговачка
6.	Министарство за одгој и образовање Кантона Сарајево
7.	Министарство здравства Тузланског кантона
8.	Министарство образовања, науке, културе и спорта Унско-санског кантона
9.	Министарство унутрашњих послова Кантона 10/Херцегбосанске жупаније
10.	Министарство просвјете, знаности, културе и спорта Жупаније Посавске
11.	Град Чапљина
12.	Град Горажде
13.	Град Ливно
14.	Град Широки Бријег
15.	Град Завидовићи
16.	Град Зеница
17.	Општина Челић
18.	Општина Добој Исток
19.	Општина Добој Југ
20.	Општина Крешево
21.	Општина Нови Град Сарајево
22.	Општина Пале
23.	Општина Посушје
24.	Општина Сапна
25.	Општина Усора
26.	Општина Вареш
27.	Општина Велика Кладуша
Редни број	Заводи, фондови и јавне установе
1.	Федерални завод за запошљавање
2.	Јавна установа „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“
3.	Јавна установа Служба за запошљавање Тузланског кантона
4.	Јавна установа Служба за запошљавање Унско-санског кантона
5.	Служба за запошљавање Средњобосанског кантона/Кантона Средишња Босна Травник

6.	Служба за запошљавање Зеничко-добојског кантона
7.	Жупанијски завод за запошљавање Ливно
8.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине
9.	Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево
10.	Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније
11.	Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде
12.	Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке
13.	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом
14.	Јавна установа Општа болница „Прим. др. Абдулах Накаш“
15.	Јавна установа Кантонална болница Др. Сафет Мујић Мостар
16.	Жупанијска болница „Др. фра Миховил Сучић“ Ливно
17.	Жупанијска болница Орашје
18.	Јавна установа Општа болница Бугојно
19.	Јавна установа Општа болница Јајце
20.	Дом здравља Чапљина
21.	Дом здравља Широки Бријег
22.	Јавна установа „Дом здравља“ Травник, п.о.
23.	Јавна здравствена установа Дом здравља Грачаница
24.	Јавна здравствена установа Дом здравља Лукавац
25.	Јавна здравствена установа Дом здравља „Изудин Мулабећировић-Изо“ Тешањ
26.	Здравствена установа Дом здравља Бихаћ
Редни број	Предузећа у већинском државном власништву
1.	Дионичко друштво „БХ Телеком“
2.	Јавно предузеће Хрватске телекомуникације д.д.
3.	Јавно предузеће „БХ Пошта“ д.о.о.
4.	Хрватска Пошта д.о.о.
5.	Јавно предузеће Цесте ФБиХ д.о.о.
6.	„Цесте“ д.д.
7.	Јавно предузеће Жељезнице Федерације БиХ д.о.о.
8.	Лутрија БиХ д.о.о.
9.	Рудник мрког угља „Абид Лолић“ д.о.о.
10.	Рудник мрког угља „Бреза“ д.о.о.
11.	Рудник мрког угља „Ђурђевић“ д.о.о.
12.	Рудник угља „Крека“ д.о.о.
13.	Рудник мрког угља „Какањ“ д.о.о.
14.	Рудник мрког угља „Зеница“ д.о.о.
15.	Рудник соли „Тузла“ д.д.
16.	Рудници боксита д.о.о. Посушје
17.	Рудници боксита д.о.о. Широки Бријег

18.	Јавно комунално предузеће „Чапљина“ д.о.о.
19.	Јавно комунално предузеће „Комуналац“ д.о.о.
20.	Јавно предузеће „Босанско-подрињске шуме“ д.о.о.
21.	Шумарство „Прењ“ д.д.
22.	Јавно комунално предузеће „Саобраћај и комуникације – Тузла“ д.о.о.
23.	Кантонално јавно комунално предузеће „Тржнице-Пијаце“ д.о.о.
24.	Јавно предузеће „Сарајево“ д.о.о.
25.	Јавно предузеће „Водовод и канализација“ д.о.о.

До сачињавања овог извјештаја извршене су све претходне ревизије и за сваку је послато писмо менаџменту, у којем је указано на уочене неправилности у систему интерних контрола и књиговодственом евидентирању, које се могу отклонити до сачињавања финансијских извјештаја за 2023. годину.

3. РЕВИЗИЈА УЧИНКА

У 2023. години објављено је шест извјештаја ревизије учинка. Три су се односила на проведене ревизије, а преостала три на праћења реализације препорука из раније објављених извјештаја. Двије ревизије су проведене у оквиру регионалних пројеката паралелне ревизије учинка. Поред објављених извјештаја проведене су још двије главне студије, те двије предстудије за ревизије које ће се реализовати у 2024. години.

Сходно члану 14. Закона о ревизији, Уред за ревизију има право извршити преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности у погледу економичности, ефикасности и ефективности с којима та институција користи своје ресурсе и о томе извјештавати јавност на начин који одређује овај Закон.

INTOSAI-јеви стандарди врховних ревизијских институција (у даљем тексту: ISSAI) принципе економичности, ефикасности и ефективности дефинишу на сљедећи начин:¹¹

Економичност

Свођење трошкова ресурса на најмању могућу мјеру

Ефикасност

Најбоље могуће кориштење расположивих ресурса

Ефективност

Испуњавање постављених циљева и постизање предвиђених резултата

Главна питања којима се бави ревизија учинка су:¹²

- Да ли се раде праве ствари?
- Да ли се ствари раде на прави начин?
- Ако није тако, који су разлози?

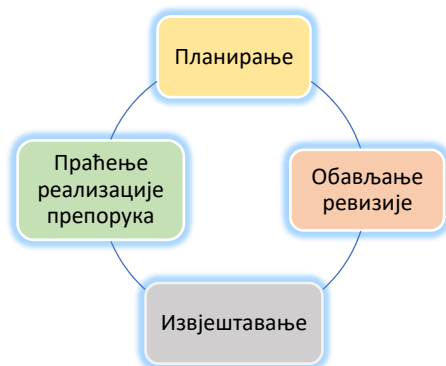
Прво питање односи се на ефективност или утицај на друштво. Друго питање испитује да ли се активности или мјере реализују на најјефтинији и најбољи начин узимајући у обзир расположиве ресурсе, те испитује економичност или ефикасност подузетих активности или мјера.

Ревизија учинка треба допринијети бољим јавним услугама, квалитетнијем трошењу јавног новца и већем степену транспарентности и јавне одговорности.

¹¹ ISSAI 300.11

¹² INTOSAI GUID 3910 – Central Concepts for Performance Auditing

Процес ревизије учинка састоји се од четири главне фазе:

➤ Планирање

Планирање у ревизији учинка састоји се од стратешког, годишњег, те планирања на нивоу индивидуалне ревизије.

У оквиру стратешког планирања утврђују се потенцијалне области и приоритети рада у периоду од више година. Годишњим планом утврђује се број ревизија учинка које ће се обавити у једној години, њихово трајање и остале значајне активности.

Планирање индивидуалних ревизија врши се на основу годишњег плана. Индивидуалне ревизије се, сходно усвојеној методологији, планирају у фази предстудије. Сврха предстудијског истраживања је да се утврди могућност за провођење главне студије, те идентификује ревизијски проблем, циљ, субјекти и критерији ревизије, те методологија која ће се користити у главној студији. Као резултат предстудије сачињава се меморандум са планом рада, који одобрава генерални ревизор. План рада треба омогућити провођење ревизије на ефикасан, економичан и ефективан начин.

Када се на основу предстудије оцијени да се главна студија не може или не треба спровести, доноси се меморандум о одустајању, који садржи резултате предстудије и разлоге због којих ревизија неће бити извршена.

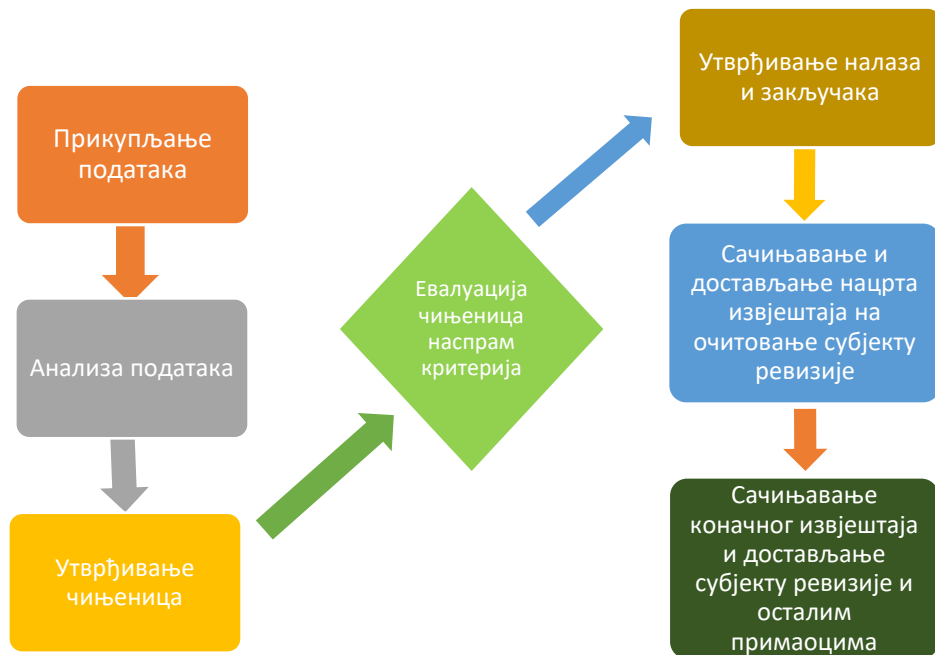
➤ Обављање ревизије (главна студија)

Сврха главне студије је прикупити и анализирати потребне податке, оцијенити чињенице наспрам утврђених критерија, те израдити нацрт извјештаја. Ова фаза почиње доношењем одлуке о провођењу главне студије. Задатак тимова за ревизију је прикупљање довољних, релевантних и поузданих доказа који подржавају налазе.

Неопходан је професионални став и просудба ревизора, како би квалитет и квантитет прикупљених доказа пружио одговоре на ревизорска питања, те омогућио извођење адекватних закључака и давање препорука.

Методе које се користе у ревизији учинка мање су стандардизиране него у финансијској ревизији и могу се разликовати од ревизије до ревизије. Примјењују се различите методе друштвених наука, попут упитника, интервјуа, фокус група, те квантитативне и квалитативне методе¹³ анализе података.

Процес извршења ревизије приказан је у графикону:

➤ Извјештавање

Резултати рада ревизије учинка објављују се у извјештају. Његова сврха је да резултате ревизије представи законодавној и извршној власти, субјекту ревизије и јавности на објективан и поуздан начин. Садржај извјештаја може се разликовати од ревизије до ревизије, у зависности од теме која се обрађује. За разлику од финансијске ревизије, у извјештајима ревизије учинка не даје се мишљење, него се на основу налаза изводе закључци који пружају одговор на постављена ревизијска питања. Налази и закључци требају се базирати на доказима и бити јасно разграничени у извјештају.

¹³ На примјер, анализа трендова, регресивна анализа, ДЕА метода, те квалитативне методе анализе документације и интервјуа

Нацрт извјештаја се, сходно Закону о ревизији, доставља субјектима на очитовање, након чега се сачињава коначан извјештај. У складу с чланом 16. Закона о ревизији, Уред у року од 30 дана од завршетка ревизија доставља коначне извјештаје ревидираним институцијама и Парламенту ФБиХ. Извјештаји се у исто вријеме достављају и Влади и Предсједнику ФБиХ.

Сваки извјештај се, уз пригодно саопћење за јавност, објављује на интернет-страници Уреда за ревизију. Препоруке дате у објављеним извјештајима евидентирају су у Регистру препорука ревизије учинка, који је такођер објављен на интернет-страници Уреда.

Поред тога, по потреби извјештаји о ревизији се достављају надлежним органима за провођење закона. У 2023. години три извјештаја ревизије учинка из претходних година достављена су надлежним органима за провођење закона.

➤ Праћење реализације препорука

Извјештавање о накнадним мјерама које су подузете у погледу налаза и препорука ревизије представља начин да се осигура да они који су задужени за управљање јавним сектором извршавају своје одговорности и подузимају одговарајуће корективне мјере.¹⁴

О,регулативе и документације коју достављају субјекти ревизије како би доказали подузете активности.

Прије сачињавања коначног извјештаја, нацрти се достављају субјектима ревизије на коментар. Коначан извјештај о праћењу доставља се истим субјектима као и извјештаји о проведеним ревизијама, те се уз саопћење за јавност објављује на интернет-страници Уреда.

Након објаве извјештаја, Регистар препорука се ажурира подацима о статусу реализације препорука.

3.1. ОБАВЉАЊЕ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА У 2023. ГОДИНИ

У 2023. години, у складу с Планом и програмом рада, објављено је шест извјештаја ревизије учинка, од чега су три о темама које до сада нису биле предмет ревизије, док су се три односила на праћење реализације препорука.

¹⁴ INTOSAI П-12

Преглед објављених извјештаја ревизија учинка у 2023. години:

Ред. бр.	Назив извјештаја ревизије учинка	Датум објаве
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине“	6. 4. 2023.
2.	Заштита ријека у Федерацији Босне и Херцеговине	27. 4. 2023.
3.	Управљање људским ресурсима у домовима здравља	14. 7. 2023.
4.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских последица пандемије ЦОВИД-19“	27. 7. 2023.
5.	Родна равноправност и спречавање насиља над женама	16. 10. 2023.
6.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање интервенцијама у случају инцидентног загађења Јадранског мора“	2. 11. 2023.

3.1.1. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – НОВЕ ТЕМЕ

С обзиром на надлежност Уреда, изузетно је широк дијапазон тема којима се бави ревизија учинка, те се њоме обухватају активности субјеката јавног сектора на свим нивоима власти у ФБИХ. У посљедњим годинама посебна пажња се посвећује темама везаним Циљеве одрживог развоја.

Сектор за ревизију учинка је у 2023. години окончао главне студије за три ревизије започете у 2022. години: „Заштита ријека у Федерацији Босне и Херцеговине“, „Управљање људским ресурсима у домовима здравља“ и „Родна равноправност и спречавање насиља над женама“. Двије од наведених ревизија проведене су у оквиру регионалних пројеката паралелне ревизије.

- ✓ Паралелна ревизија представља прилику за развијање капацитета ревизије учинка, јачање компетентности, професионалности, одрживости и иновативности. Размјена знања и научених лекција кроз пројекте паралелне ревизије шири хоризонте и отвара нови поглед на дјеловање институција јавног сектора. Важност сарадње с врховним ревизијским институцијама из других земаља у духу је Лимске декларације у дијелу проширивања међународне размјене искустава, те представља темељ развоја ревизијске струке и разумну опцију за врховне ревизијске институције које желе имати важну улогу у будућности.

Ревизија учинка „Заштита ријека у Федерацији Босне и Херцеговине“ проведена је у оквиру пројекта паралелне ревизије у којем је учествовала и ДРИ Црне Горе, док је ревизија учинка „Родна равноправност и спречавање насиља над женама“ проведена уз техничку и стручну подршку организације УН Women, а у пројекту су учествовале ВРИ из БиХ, Црне Горе и Србије.

Ревизије учинка које су објављене у 2023. години обухватиле су укупно 61 субјект. Како би се отклонили установљени недостаци дате су укупно 44 препоруке које су, поред ревидираних субјеката, упућене надлежним органима законодавне и извршне власти (укупно 72 субјекта).

Р. бр.	Ревизија учинка	Субјекти ревизије	Број субјеката обухваћених ревизијом	Број субјеката којима су дате препоруке	Број датих препорука	Временски обухват ревизије
1	2	3	4	5	6	7
1.	Заштита ријека у Федерацији Босне и Херцеговине	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Федерално министарство околиша и туризма Агенције за водно подручје ријеке Саве и Јадранског мора Фонд за заштиту околиша ФБиХ Кантонална министарства надлежна за воде и кантонални инспекцијски органи ¹⁵ Федерална управа за инспекцијске послове ЈЛС ¹⁶	18	18	18	2016–2021.
2.	Управљање људским ресурсима у домовима здравља	Девет домовна здравља ¹⁷ Федерално министарство здравства	10	10	12	2019–2022.

¹⁵ Активности кантоналних министарстава надлежних за воде и кантоналних инспекцијских органа испитане су у четири кантона: КС, ЗДК, ТК (водно подручје ријеке Саве) и ХНК (водно подручје Јадранског мора).

¹⁶ Ревизија је обухватила и пет ЈЛС у оквиру ових кантона (градови Зеница, Тузла, Мостар, те општине Стари Град Сарајево и Нови Град Сарајево).

¹⁷ Детаљно испитивање о управљању људским ресурсима у домовима здравља проведено је на узорку од девет домовна здравља: Јавна установа Дом здравља Кантона Сарајево, Јавна здравствено-наставна установа Дом здравља “Др. Мустафа Шеховић” Тузла, Дом здравља Мостар, Дом здравља Неум, Дом здравља Бихаћ, Дом здравља Цазин, Дом здравља Ливно, Дом здравља Дрвар и Дом здравља „Др. Исак Самоковија“ Горажде

Р. бр.	Ревизија учинка	Субјекти ревизије	Број субјеката обухваћених ревизијом	Број субјеката којима су дате препоруке	Број датих препорука	Временски обухват ревизије
3.	Родна равноправност и спречавање насиља над женама	Gender центар Федерације БиХ 11 комисија за равноправност сполова у Федерацији БиХ Федерално министарство рада и социјалне политике, десет кантоналних министарстава надлежних за социјалну политику и десет центара за социјални рад ¹⁸	33	44	14	2019–2022.
	УКУПНО		61	72	44	

По окончању главних студија организоване су фокус групе на које су позвани сви субјекти ревизије. Фокус група је квалитативна метода која се користи у ревизији учинка како би се субјекти упознали с прелиминарним налазима ревизије. На овај начин пружена је прилика субјектима ревизије и осталим заинтересованим странама да дају свој допринос у сврху што квалитетније презентације ревизијских тема.

Извјештаји ревизије учинка који су објављени у 2023. години добро су прихваћени у медијима и били су предмет бројних медијских чланака.

Најважнији налази из објављених извјештаја ревизије учинка:

- Нису израђивани годишњи оперативни планови за реализацију мјера из планова управљања водама, нити је одређена институција која је носилац имплементације. Ово је резултирало некоординираним и несинергијским дјеловањем институција, а у коначници велики број значајних мјера није ни реализован, или је реализован дјелимично.
- Законом о водама није детаљније прописано финансирање реализације планова управљања водама, нити је прецизирано учешће појединачних извора финансирања.

¹⁸ Министарство за рад, социјалну политику, расељена лица и избјеглице Кантона Сарајево, Министарство здравства, рада и социјалне политике Унско-санског кантона, Министарство здравства и социјалне политике Посавског кантона, Министарство за рад, социјалну политику и повратак Тузланског кантона, Министарство за рад, социјалну политику и избјеглице Зеничко-добојског кантона, Министарство за социјалну политику, здравство, расељена лица и избјеглице Босанско-подрињског кантона, Министарство здравства и социјалне политике Средњобосанског кантона, Министарство здравства, рада и социјалне заштите Херцеговачко-неретванског кантона, Министарство здравства, рада и социјалне заштите Западнохерцеговачког кантона, Министарство рада, здравства, социјалне заштите и прогнаних Кантона 10, Кантонални центар за социјални рад Сарајево и центри за социјални рад из сљедећих градова: Бихаћ, Орашје, Тузла, Зеница, Горажде, Травник, Мостар, Љубушки и Ливно

- Надлежне институције, упркос значајном недостатку средстава за заштиту ријека, нису предузимале активности како би се начело „загађивач плаћа“ више интегрирало у регулативу о водама.
- Утврђено је да ни ЗОВ-ом, нити неким другим прописом није децидно регулисано да се у поступку преиспитивања услова из водних дозвола захтијева да загађивач достави доказ о плаћеним водним накнадама. Овакве околности за посљедицу имају да се и даље велики број водних дозвола издаје привредним субјектима, и у случају када нису платили све водне накнаде које су били обавезни.
- Инспекцијски надзор над појединим изворима загађења ријека, попут загађења које долази од пољопривреде, шумарства, риболовства, није адекватно прописан, нити је вршен у периоду ревизије.
- Већина домова здравља обухваћених ревизијом нема дефинисане политике управљања људским ресурсима, иако је њихово утврђивање предвиђено стратешким документима у области здравства. Готово сви домови здравља имају значајне разлике између броја и структуре радних мјеста у односу на важеће Стандарде и нормативе, као и разлике у броју систематизованих и попуњених радних мјеста. Приликом доношења правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста руководство домова здравља није примјењивало Стандарде и нормативе здравствене заштите ФБиХ, тако да структура и број систематизованих радних мјеста нису усклађени с прописом¹⁹ који би се требао примјењивати на територији цијеле ФБиХ.
- У појединим службама домова здравља констатован је вишак доктора одређених специјалности, ниска радна оптерећеност и неадекватна искоришћеност постојећих расположивих ресурса. Истовремено, у другим службама евидентан је мањак доктора и других здравствених радника, што је довело до неефикасне примарне здравствене заштите и незадовољства пацијената. Констатована је неуједначеност у броју осигураника по једном доктору у посматраним домовима здравља, због чега становништво има различите услове када је у питању приступ здравственој заштити.
- Федерално министарство здравства никада није донијело средњорочни план људских ресурса за здравствени систем ФБиХ, што је сходно Закону о здравственој заштити требало донијети прије више од десет година. Такођер, Министарство већ годинама није извршило обавезну ревизију Стандарда и норматива, а ни сви кантонални заводи здравственог осигурања приликом обрачунавања средстава за финансирање домова здравља не примјењују важеће стандарде и нормативе.

¹⁹ Наредба о стандардима и нормативима здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Федерацији Босне и Херцеговине „Службене новине ФБиХ“, број 82/14, 107/14, и 58/18

- Комисија за равноправност сполова Представничког дома Парламента ФБиХ, као ни кантоналне комисије/одбори, нису подузимале довољне активности везане за постизање родне равноправности. Четири кантоналне комисије (ПК, ХНК, ЗХК и ХБЖ) нису имале никаквих активности, нити су у посматраном периоду одржавале сједнице.
- Закон о заштити од насиља у породици није у потпуности усклађен с Истанбулском конвенцијом, иако је БиХ ратифицирала ову Конвенцију још 2013. године. Наведено је резултирало тиме да: поједини значајни појмови попут насиља у породици, родно заснованог насиља и концепта породице нису усклађени с дефиницијама из Истанбулске конвенције; Законом нити одговарајућим подзаконским актом нису уређена питања стандардизације, финансирања и регистра сигурних кућа, те на тај начин није адекватно уређено збрињавање жртава насиља, и др.
- Законодавство из области социјалне политике не препознаје жртве насиља као категорију корисника социјалне заштите у свим кантонима, што је посебан проблем, с обзиром на то да је економска овисност жртава о насилнику један од основних узрока неадекватног реаговања жртава на случајеве злостављања.
- У четири кантона нису израђени gender акциони планови (Посавски, Херцеговачко-неретвански, Западнохерцеговачки и Кантон 10), тако да у овим кантонима не постоје основни стратешки документи за постизање родне равноправности. Анализом Gender акционог плана БиХ установљено је да у овом документу нису прецизно дефинисане појединачне мјере, као ни институције задужене за њихову реализацију.
- Мјере предвиђене Gender акционим планом БиХ и израђеним кантоналним плановима нису у потпуности реализоване. Такођер, извјештавање о реализованим мјерама није одговарајуће, с обзиром на то да се извјештава описно, без прецизног навођења статуса реализације појединачних мјера.
- Центри за социјални рад не располажу довољним и одговарајућим капацитетима стручног особља, прије свега социјалним радницима и психолозима који би могли адекватно одговорити свим потребама жртава насиља и другим категоријама за које су центри надлежни.
- Сигурним кућама управљају невладине организације, а федерално и кантонална министарства надлежна за социјалну политику не врше одговарајући и редован надзор над њиховим радом. Невладине организације које управљају сигурним кућама неуједначено извјештавају о утрошку додијељених средстава из федералног и кантоналних буџета.

3.1.2. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА

У 2023. години извршено је праћење реализације препорука из три раније објављена извјештаја ревизије учинка. Анализиране су активности 29 субјеката ревизије на реализацији укупно 28 препорука.

Р. бр.	Извјештај о праћењу реализације препорука ревизије учинка	Година када је проведена ревизија	Број субјеката обухваћених праћењем	Број препорука које су биле предмет праћења
1	2	3	4	5
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине“	2021.	19	9
2.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“	2021.	3	10
3.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање интервенцијама у случају инцидентног загађења Јадранског мора“	2020.	7	9
	УКУПНО		29	28

Статус реализације препорука по субјектима ревизије учинка „**Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка 'Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија у Федерацији Босне и Херцеговине'**“

Р. бр.	Субјекти одговорни за реализацију препорука	Број препорука које су проведене	Број препорука које су дјелимично проведене	Број препорука за које су покренуте почетне активности	Број препорука које нису проведене	Укупан број препорука по субјекту
1.	Парламент ФБиХ			1		1
2.	Влада ФБиХ	1	2	1	1	5
3.	Федерални завод за програмирање развоја	1	1			2
4.	Федерално министарство финансија	2	1			3
5.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	2				2
6.	Федерално министарство околиша и туризма	2				2
7.	Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта	2				2
8.	Федерално министарство промета и комуникација		2			2
9.	Федерално министарство рада и социјалне политике	2				2
10.	Федерално министарство здравства			2		2
11.	Федерално министарство трговине			1	1	2
12.	Федерално министарство просторног уређења	2				2

13.	Федерално министарство унутрашњих послова			1	1	2
14.	Федерално министарство образовања и науке		2			2
15.	Федерално министарство културе и спорта			2		2
16.	Федерално министарство бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата		2			2
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица			2		2
18.	Федерално министарство правде		2			2
19.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	2				2

Статус реализације препорука по субјектима ревизије учинка „**Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка 'Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање пандемије ЦОВИД-19'**“

Р. бр.	Субјект одговоран за реализацију препорука	Број препорука које су проведене	Број препорука које су дјеломично проведене	Број препорука за које су покренуте почетне активности	Број препорука за које није вршена процјена реализације	Укупан број препорука по субјекту
1.	Влада Федерације БиХ	3	5		2	10

Статус реализације препорука по субјектима ревизије учинка „Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка 'Управљање интервенцијама у случају инцидентног загађења Јадранског мора'”

Р. бр.	Субјекти одговорни за реализацију препорука	Број препорука које су проведене	Број препорука које су дјеломично проведене	Број препорука за које су покренуте почетне активности	Број препорука које нису проведене	Укупан број препорука по субјекту
1.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	1	1			2
2.	Федерално министарство околиша и туризма				4	4
3.	Федерално министарство промета и комуникација				2	2
4.	Агенција за водно подручје Јадранског мора	1				1
5.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде ХНК	1	1			2
6.	Министарство трговине, туризма и заштите околиша ХНК	1			1	2
7.	Општина Неум				1	1

3.2. ПРОВОЂЕЊЕ НОВИХ РЕВИЗИЈА

У 2023. години Уред је започео четири нове ревизије учинка:

- Учинковитост потицаја у пољопривреди
- Активности институција на имплементацији циљева одрживог развоја
- Инклузивно образовање у ФБиХ
- Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање грантовима из Буџета ФБиХ према резултатима”

Приликом планирања и одабира тема остварена је сарадња са невладиним организацијама у БиХ, те су код процјене ризика анализирани и индикације проблема које је невладин сектор идентификовао у свом раду.

За ревизију „Учинковитост потицаја у пољопривреди“ проведена је предстудија и главна студија. За праћење реализације препорука „Управљање грантовима из Буџета ФБиХ према резултатима“ проведена је главна студија док су за ревизије: „Активности институција на имплементацији циљева одрживог развоја“ и „Инклузивно образовање у ФБиХ“ проведене предстудије. Сходно усвојеним плановима рада, предвиђено је да се ове ревизије окончају у 2024. години.

4. РАЗВОЈ, МЕТОДОЛОГИЈА И УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ

У Сектору за развој, методологију и управљање квалитетом у 2023. години активности су биле усмјерене на израду и унапређење методологије рада у финансијској и ревизији учинка, организацију интерне обуке ревизорског особља и провођење контроле квалитета свих ревизорских извјештаја, нацрта и коначних. У континуитету се вршило праћење INTOSAI Оквира професионалних објава те ажурирали преводи стандарда.

У области методологије, активности су се односиле на:

- усклађивање методологије и радних докумената за финансијску и ревизију учинка са Законом о ревизији институција у Федерацији Босне и Херцеговине и INTOSAI Оквиром професионалних објава;
- усклађивање форме и садржаја извјештаја о финансијској ревизији за 2022. годину;
- праћење имплементације методологије финансијске и ревизије усклађености и усклађивање са захтјевима и потребама исказаним у току ревизија;
- израду процедура за праћење процеса ревизије;
- ажурирање методологије за ревизију и процедура за 2023. годину, укључујући формирање нових прегледа у складу с потребама извјештавања.

У области контроле квалитета приоритет је дат унапређењу и примјени методологије за контролу квалитета финансијске и ревизије учинка. Активности су биле усмјерене на контролу у току извршења финансијске ревизије и ревизије учинка и у фази извјештавања о извршеној ревизији. Сектор је извршио врући преглед свих сачињених приједлога тема, предстудијских меморандума, писама менаџменту, нацрта и коначних извјештаја о финансијским ревизијама и ревизијама учинка. Због ограничених људских ресурса, односно ангажовања цјелокупног расположивог ревизорског особља на реализацији Плана ревизија за 2022/2023, у 2023. години није извршена планирана контрола осигурања квалитета (тзв. хладни преглед) финансијске ревизије.

Послови развоја односе се на обуке и стручно усавршавање ревизорског и осталог особља. Сектор је у највећем дијелу имао координирајућу улогу у разним интерним и екстерним обукама. Као и претходних година, прије завршне ревизије, у фебруару 2023. организована је интерна обука за финансијске ревизоре која је обухватила измјене INTOSAI-ја, MPC-а, МСФИ-ја и MRevS-а, процесе ревизије по субјектима (стална средства, залихе, потраживања, приходи, текући и капитални трансфери, дугорочне обавезе, плате и накнаде плата), јавне набавке – измјена законске регулативе, интерне контроле, као и област методологије за извршење и извјештавање о обављеној ревизији. Током цијелог процеса ревизија, као вид контроле квалитета, организоване су презентације и расправе између ревизора и менаџмента Уреда, на којима се транспарентно расправљало о налазима финансијске и ревизије учинка. Ревизори за финансијску ревизију током године учествовали су на екстерним стручним семинарима из области рачуноводства, ревизије и финансијског извјештавања.

За ревизоре финансијске ревизије организована је обука у децембру из области јавних набавки (примјена измјена и допуна Закона о јавним набавкама), те анализе финансијских извјештаја буџетских корисника и предузећа.

Крајем године Одбор за међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (International Public Sector Accounting Standards Board – IPSASB) именовао је за чланицу Консултативно-савјетодавног вијећа представницу Уреда за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине руководитељицу Сектора за развој, методологију и управљање квалитетом. Циљ IPSASB-а је да служи јавном интересу развојем висококвалитетних међународних рачуноводствених стандарда и других материјала за употребу. Ови стандарди представљају мјеродавни оквир за припрему финансијских извјештаја субјеката јавног сектора, унапређујући њихову досљедност и квалитет. Непосредни контакт и чланство омогућиће Уреду за ревизију да буде на извору информација и да благовремено ажурира методологију за обављање ревизија.

Сектор је током године учествовао и у:

- унапређењу и допуни новим подацима успостављених база података (Регистар субјеката ревизије, Регистар прописа, Регистар препорука финансијске ревизије и Регистар препорука ревизије учинка);
- сачињавању одговарајућих извјештаја на основу података из успостављених база;
- континуираном ажурирању и измјени методологије, радних докумената, процедура и форми извјештаја;
- изради, на основу појединачних извјештаја ревизора, извјештаја за планиране и остварене ревизор сате;
- изради прегледа и анализа у којима су садржани подаци о обављеним ревизијама (дата мишљења, број препорука, тим који је обавио ревизију, основе за дата мишљења, анализа поступања по препорукама из претходне године, кумулативни преглед о обављеним ревизијама од почетка рада Уреда за ревизију и други прегледи);

- креирању регистара препорука за финансијску и ревизију учинка, који се редовно ажурирају након измјена у процесу ревизија и објављују се на интернет-страници
- учешћа у активностима за набавку ревизијског софтвера.

5. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

5.1. ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО

У складу с Планом и програмом рада Уреда за ревизију за 2023. годину, у дијелу који се односи на планиране активности Одјељења за финансијско-рачуноводствене послове сви радни задаци извршени су благовремено и према важећим законским прописима.

У прописаним роковима и сходно методологији сачињени су и надлежним институцијама достављени:

- годишњи, квартални и мјесечни финансијски планови за 2023. годину,
- тромјесечни финансијски извјештаји о извршавању буџета за 2023. годину, мјесечни и годишњи статистички подаци о радницима, мјесечни и годишњи подаци о исплаћеним платама и други прописани извјештаји,
- Документ оквирног буџета за период 2024–2026. године,
- Нацрт буџета за 2024. годину и пројекције за 2025. и 2026. годину,
- Измјене и допуне буџета за 2023. годину,
- Годишњи финансијски извјештај за 2022. годину.

Обављена је контрола, обрада и књижење свих финансијских трансакција и створених обавеза за 2023. годину у пословним књигама Уреда за ревизију по заprimљеним рачунима, благајничким извјештајима, издатим налозима за службена путовања и другим књиговодственим документима. Извршена је обрада, контрола и обрачун и исплата плаћа и других накнада запосленика Уреда за ревизију за 2023. годину.

Менаџменту Уреда достављени су на одобравање сви акти који су везани за реализацију радних задатака Одјељења у форми законских и интерних извјештаја и анализа. За финансирање рада Уреда за ревизију Измјенама и допунама буџета Федерације БиХ за 2023. годину Уреду за ревизију су одобрена средства у износу од 6.382.549 КМ.

За 2023. годину усвојене су Измјене и допуне буџета Федерације БиХ за 2023. годину („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 85/23) у оквиру којих је финансијски захтјев Уреда за ревизију одобрен у предложеном износу.

С обзиром на то да у 2023. години није именована Парламентарна комисија одговорна за ревизију, која је овлаштена за одобравање нацрта буџета Уреда за ревизију, финансијски захтјев за 2024. годину достављен је Федералном министарству финансија на даљње надлежно поступање. Парламент Федерације БиХ је приликом усвајања Буџета ФБиХ за 2024. годину, одобрио буџет Уреду за ревизију у складу са финансијским захтјевом.

Извршење буџета Уреда за ревизију за 2023. годину остварено је 90% у односу на одобрена средства. Извршење је остварено у оквиру одобрених и расположивих буџетских средстава.

У табели је приказ извршења буџета у односу на одобрена средства по главној групи конта:

Р. Б.	Конто	Опис	Одобрени буџет за 2023. годину	Извршење за 2023. годину	Индекс (5/4) x 100
1	2	3	4	5	6
1.	611	Плате и накнаде трошкова запослених	4.873.807	4.585.481	94
1.1.	6111	Бруто плате и накнаде плате	4.410.596	4.135.691	94
1.2.	6112	Накнаде трошкова запослених	463.211	449.790	97
2.	612	Доприноси послодавца и остали доприноси	463.112	437.370	94
3.	613	Издаци за материјал и услуге	790.900	494.607	63
3.1.	6131	Путни трошкови	198.230	128.265	65
3.2.	6132	Издаци за енергију	119.000	68.871	58
3.3.	6133	Издаци за комуналне услуге	78.300	56.521	72
3.4.	6134	Набавка материјала и ситног инвентара	74.550	61.355	82
3.5.	6135	Издаци за услуге превоза и горива	46.400	25.842	56
3.6.	6136	Унајмљивање имовине и опреме	50.000	21.609	43
3.7.	6137	Издаци за текуће одржавање	53.600	39.477	74
3.8.	6138	Издаци осигурања, банкарских услуга и платног промета	22.400	14.036	63
3.9.	6139	Уговорене и друге посебне услуге	148.420	78.631	53
4.	614	Текући трансфери и други текући расходи	20.000	16.500	83
4.1.	6141	Текући трансфери другим нивоима власти	20.000	16.500	83
5.	821	Издаци за набавку сталних средстава	234.730	189.268	81
5.1.	8213	Набавка опреме	216.230	189.268	88
5.2.	8215	Набавка сталних средстава у облику права	18.500	0	0
УКУПНО			6.382.549	5.723.226	90

5.2. ЉУДСКИ РЕСУРСИ, ПРАВНИ И ОПЋИ ПОСЛОВИ

Одјељење за правне и опће послове и људске ресурсе обављало је стручне правне послове; давана је правна подршка ревизорима; вршена је израда општих аката, облигационих уговора и уговора о раду, одлука, рјешења и других појединачних аката; планиране су и провођене јавне набавке, те су вршени други правни послови у складу с потребама службе и по налогу менаџмента.

У 2023. години континуирано и благовремено је вођена персонална евиденција, формирани су и чувани персонални досјеи, вршено је канцеларијско и архивско пословање, организовање и вођење библиотеке, управљање и превоз службеним возилима Уреда за ревизију и други опћи послови сходно потребама службе.

Извршено је оцјењивање запосленика ради процјене њихових индивидуалних перформанси, идентификације јачих страна и подручја за побољшање те пружања повратних информација како би се подржао њихов професионални развој. Ово оцјењивање омогућава боље управљање људским ресурсима и постизање циљева организације.

По питању јавних набавки, током буџетске 2023. године успјешно су проведени и реализовани скоро сви планирани поступци, као што су: набавка горива за службена возила, набавка намјештаја, набавка путничких моторних возила, канцеларијског материјала, компјутерског материјала, компјутерске опреме, набавка лиценци Office 365, услуге хотелског смјештаја, услуге осигурања имовине, запосленика и службених возила, услуге одржавања и сервисирања и услуге регистрације моторних возила, штампарске и књиговезачке услуге, телекомуникацијске и услуге одржавања опреме. План набавки и обавјештења о поступцима набавки благовремено су објављивана на Порталу Агенције за јавне набавке. План набавки, као и одлуке о поступцима набавки, објављивани су на интернет-страници Уреда за ревизију.

По питању људских ресурса, сходно Закону о ревизији и Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, за извршавање послова и задатака из надлежности Уреда за ревизију предвиђено је укупно 145 извршилаца, тако да је, поред генералног ревизора и замјеника генералног ревизора, утврђен потребан број од 143 извршиоца, од тога за послове ревизије 120 извршилаца, а за административне послове 23 извршиоца.

У табели је преглед броја попуњених радних мјеста на 31. 12. 2023. године:

Организациона јединица/радно мјесто	Попуњено извршилаца
Генерални ревизор	1
Замјеник генералног ревизора	1
Кабинет генералног ревизора	2
Сектор за развој, методологију и управљање квалитетом	6
Сектор за финансијску ревизију институција Федерације БиХ	10
Сектор за финансијску ревизију институција кантона, градова и општина	14
Сектор за финансијску ревизију завода, фондова и агенција	13
Сектор за финансијску ревизију предузећа у већинском државном власништву	10
Сектор за ревизију учинка	10
Одјељење за информационе технологије	2
Одјељење за правне и опће послове и људске ресурсе	7
Одјељење за финансијско-рачуноводствене послове	3
Укупно:	79 + 2 приправника

Јачање кадровских капацитета један је од стратешких циљева које Уред за ревизију у наредном периоду треба остварити како би се омогућило повећање обима ревизија.

Током године Уред су напустила четири запосленика, од којих два по основу стицања услова за одлазак у пензију. У складу с одобреним средствима, у 2023. години проведене су три конкурсне процедуре, док је једна у току.

Конкурси за попуњу упражњених радних мјеста			
Редни број	Датум конкурса	Број позиција расписаних конкурсом	Број примљених запосленика
1	19. 1. 2023.	9	3
2	7. 8. 2023.	7	0
3	13. 11. 2023.	14	3
УКУПНО		30	6
Конкурси за пријем приправника			
Редни број	Датум Конкурса	Број позиција расписаних конкурсом	Број примљених приправника
1	20. 11. 2023.	4	0
УКУПНО		4	0

Сходно расписаним конкурсима у 2023. години, примљена су укупно три запосленика, и то: један ревизор за информационе технологије и два млађа ревизора за финансијску ревизију. Започетим конкурсима у 2022. години, примљено је у 2023. години шест запосленика: ревизор за финансијску ревизију, ревизор за ревизију учинка, два помоћна ревизора за финансијску ревизију и два приправника, док су започетим конкурсом у 2023. години, примљена у 2024. години два млађа и један ревизор у ревизији учинка.

Иако се буџетом одобравају средства за запошљавање, Уред је и у 2023. години био суочен с изазовима приликом запошљавања стручног кадра с обзиром на то да велики број кандидата не испуњава критерије у погледу адекватних сертификата (овлаштени ревизори, ИТ ревизори) и радног искуства. Недостаје и кадра с посебним вјештинама и компетенцијама за рад у ревизији учинка. Због тога план запошљавања није у потпуности испуњен, што утиче на обим активности. Иако су расписани конкурси пружали могућност за аплицирање и потенцијално запошљавање, недостатак ширег интересовања резултирао је ограниченим бројем пријава, које су често биле непотпуне или нису испуњавале формално-правне услове.

Уред је током године настојао ријешити и проблем недовољног смјештаја у Сарајеву, али адекватно рјешење није нађено. Различите стратегије су разматране и имплементиране, али су се суочавале с бројним изазовима, као нпр. просторне препреке. То наглашава сложеност проблема недостатка смјештаја у граду и потребу за даљим истраживањем и иновативним приступима како би се пронашло одрживо рјешење.

5.3. ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

У области информационих технологија Уред за ревизију проводи активности с циљем изналажења адекватних ИТ рјешења за подршку процесима ВРИ. Предвиђена је имплементација софтвера за управљање процесом ревизије који се проводи са осталим ВРИ у БиХ те је у ове активности укључен Сектор за развој, методологију и управљање квалитетом.

Уред за ревизију у оквиру заједничког пројекта са ВРИ у БиХ изналази рјешења за АМС. С тим у вези ВРИ БиХ је аплицирала за финансијска средства у оквиру Стратешког планског документа за IPA II за област Демократија и управљање за израду система за управљање ревизијом све четири врховне ревизијске институције. У извјештајној години Координациони одбор ВРИ у БиХ именовао је радну групу за припрему и реализацију пројекта АМС, састављену од представника све четири ВРИ.

У 2023. израђен је и објављен пројектни задатак, а наставак активности слиједи у 2024. години. Динамика њиховог провођења бит ће дефинисана акционим планом пројекта.

Имплементацијом интегралног софтверског рјешења за управљање процесом ревизије, осим бољег квалитета ревизије, осигураће се боље планирање ресурса у процесу ревизије, као и ослобађање времена ревизорима за вршење послова који доносе нову вриједност.

До набавке адекватног интегралног софтверског рјешења за подршку ревизије у 2023. годину користили смо се парцијалним рјешењима: за организовање и архивирање радне и електронске документације субјеката ревизије (SharePoint), као и функционалности оперативних система у интерној ИТ инфраструктури. Направљен је нови сајт за ревизорски циклус и креиране су нове библиотеке и фолдери уз надзор Сектора за развој, методологију и управљање квалитетом.

У 2023. години извршена је надоградња и инсталација storage уређаја за виртуелну инфраструктуру.

Ради осигурања непрекидности и квалитета кључних ИТ сервиса, Одјељење за ИТ ради ажурирање софтвера оперативних система, сервера и десктопа, провјерава и ажурира антивирусне заштите, те администрира и пружа стручну подршку запосленима.

Поред ових активности, у Одјељењу за ИТ врши се форматирање извјештаја, како финансијских тако и ревизије учинка.

Редовно су објављени ревизорски извјештаји, медијска саопћења те други садржаји и информације на интранету и интернет-страници Уреда, извршене су електронске припреме за штампу ревизорских извјештаја, извјештаја о активностима, планова и осталих материјала.

6. САРАДЊА И КОМУНИКАЦИЈЕ

На пољу међународне и локалне сарадње и комуникација у току 2023. године Уред за ревизију настојао је бити присутан и учествовати у свим важним догађајима који имају за циљ да повећају јавну одговорност и свијест о ревизији.

6.1. ЛОКАЛНА И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

У складу са стратешким опредјељењима, Уред за ревизију је претходно успоставио сарадњу с економским факултетима Универзитета у Сарајеву, Мостару и Бихаћу, а у **2023. години с економским факултетима Универзитета у Зеници и Тузли**. Потписани су **меморандуми о сарадњи** с овим факултетима, којима се уређују међусобни циљеви и сарадња, који се заснивају на принципима партнерства, транспарентности и међусобног информисања. Успостављање и јачање сарадње с академском заједницом има за циљ да допринесе академској заједници из области ревизије јавног сектора путем гостујућих предавања, да омогући студентима да се упознају с радом Уреда за ревизију кроз посјете и обављање стручне праксе, те да Уред искористи сарадњу с представницима академске заједнице како би иновирао свој рад.

У оквиру потписаног Меморандума о сарадњи с Економским факултетом Универзитета у Бихаћу представници Уреда за ревизију су били гостујући предавачи у склопу предмета Ревизија јавног сектора, на којима су се студенти упознали са надлежностима и активностима Уреда, сарадњом са надлежним органима, те предностима и изазовима у обављању задатака ревизије јавног сектора. Студенти су такођер упознати с могућношћу обављања стручне праксе и условима и начином запослења у Уреду. У сарадњи с Економским факултетом у Сарајеву проводиле су се активности у оквиру студија за форензичко рачуноводство.

Генерални ревизор и представници Уреда за ревизију (менаџмент и ревизорско особље) учествовали су и на бројним догађајима, те су на тај начин настојали бити присутни у окружењу и допринијети важним темама. Одржани су бројни састанци, неки у организацији Уреда, а неки у организацији трећих страна, а значајнији су издвојени у наставку.

- ❖ Представници Уреда за ревизију били су панелисти на **Другом Конгресу јавног сектора под називом „Изазови одрживости“**, који је организовала консултантска кућа Ревикон. На панел дискусији су истакнути кључни елементи и будући изазови у управљању јавним финансијама, те је наглашена потреба за континуираним прилагођавањима која ће обликовати будућност ове области. Јасно се нагласила важност прилагођавања и еволуције ревизије јавног сектора како би одговарала изазовима савременог друштва. Нагласак је био на принципима одрживости, одговорности и транспарентности, те потреби да ревизија остане независна и професионална.
- ❖ Координациони одбор централних јединица за хармонизацију у Босни и Херцеговини организовао је **„Годишњу конференцију о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у Босни и Херцеговини“**, која је одржана у новембру у Сарајеву, на којој је панелистица била представница Уреда за ревизију. На панелу посвећеном теми „Мјесто и улога система интерних контрола у ревизији јавног сектора“ презентирани су налази и препоруке из извршених ревизија из 2022. године, који се односе на успостављање и развој система финансијског управљања и контроле, те је вођена дискусија о изазовима у његовом успостављању, сарадњи екстерне и интерне ревизије те о наредним корацима потребним за јачање интерних контрола у јавном сектору.
- ❖ Transparency International у Босни и Херцеговини (ТИ БиХ) одржао је **семинар „Улога финансијске ревизије у откривању употребе јавних средстава за изборне кампање“**, у септембру, у сарадњи са Овлашћеним институтом за јавне финансије и рачуноводство (CIPFA) из Уједињеног Краљевства, на којем су присуствовали представници Уреда за ревизију.

- ❖ Савез општина и градова ФБиХ организовао је **други састанак Мреже за интерну ревизију Савеза општина и градова ФБиХ** у Тузли, у марту, на којем су поред 15 интерних ревизора и водитеља јединица за интерну ревизију из 11 општина и градова у ФБиХ, представника Савеза општина и градова у ФБиХ, учествовали представници Уреда за ревизију. Као један од закључака састанка Мрежа је предложила наставак сарадње с Уредом за ревизију.
- ❖ Ревизори за финансијску ревизију и учинак (њих пет), као и претходне године, учествовали су у пилот-програму професионалне едукације ревизора врховних ревизијских институција (PESA-P) у организацији INTOSAI развојне иницијативе (ИДИ).

По питању међународне сарадње, у току године представници Уреда учествовали су на/у:

- ❖ пројекту паралелне ревизије учинка у оквиру којег је потписан **Споразум о провођењу паралелне ревизије учинка из области родне равноправности**, између пет врховних ревизијских институција из Босне и Херцеговине, Републике Србије, Црне Горе. У току године одржано је пет регионалних састанака између тимова који су проводили паралелну ревизију, на којима су презентирале информације, налази, закључци и препоруке појединачних ревизија;
- ❖ састанку у Подгорици, у марту, са Државном ревизорском институцијом Црне Горе **поводом размјене професионалних искустава на тему „Праћење имплементације ревизорских препорука“, те поводом паралелне ревизије учинка на тему „Управљање ријекама“**. Поред тога, на састанку су размијењене информације о регионалној паралелној ревизији „Постизање родне равноправности и оснаживање свих жена и дјевојчица“ у којој учествују ове двије институције;
- ❖ **Међународном семинару и генералној скупштини EURORAI-ја у Шпанији**, у мају, у организацији Генералног секретаријата EURORAI-ја и Уреда за ревизију Галиције на тему „Регионалне ревизијске институције јавног сектора и оцјена учинка – размјена искустава“. Међународни семинар био је подијељен у три сесије, на којима су презентирана разна искуства и изазови ревизијских институција у мјерењу ефеката владиних политика на примјерима из области попут: образовања, менталног здравља и добробити дјеце и омладине; климатских стратегија; ЦОВИД-19 мјера; депопулације. Разговарано је и о праксама и законским могућностима ревизијских институција у изрицању санкција за непоступање по препорукама. Такођер је закључено да, уважавајући значај тема које су презентирале, ревизијске институције могу својим радом значајно допринијети промјенама у окружењу и побољшању услова за живот грађана;

- ❖ **Регионалној радионици о јачању сарадње између врховних ревизијских институција и антикорупцијских тијела** у Бечу, у мају, у организацији УН Уреда за дрогу и криминал (УНДОЦ) у оквиру програма Абу Даби Декларације. На радионици су присуствовали представници врховних ревизијских институција и антикорупцијских тијела из Аустрије, Албаније, Босне и Херцеговине, Бугарске, Хрватске, Црне Горе, Италије, Сјеверне Македоније и Србије. У отвореним пленарним дискусијама учесници су разговарали о изазовима, размјењивали примјере добре праксе, те вршењем идентификације институционалног оквира разматрали начине јачања сарадње. Циљ заједничког рада у овој области је допринијети остварењу УН-овог Циља одрживог развоја 16, који се односи на ефикасно управљање јавним финансијама и смањење ризика од корупције. Кроз интерактивну сесију учесници су имали прилику изградити приједлог мјера за будући рад на сузбијању корупције;
- ❖ **студијској посјети Националном уреду за ревизију Републике Малта**, у октобру, коју је организовао Развојни програм Уједињених нација у БиХ (УНДП БиХ). Циљ посјете био је упознавање представника ВРИ у БиХ са праксама ревизијских уреда Републике Малте и Словачке, у ревизији имплементације Циљева одрживог развоја, и јачање разумијевања сврхе, структуре и начина provedбе Оквира за реализацију Циљева одрживог развоја у БиХ. Одржане су презентације, дискусије и омогућена је размјена искустава између учесника студијске посјете. Национални уреди Малте и Словачке презентирали су методолошки приступ у ревизијама имплементације СДГ Циљева, а посебна пажња посвећена је ИДИ-јевом Моделу ревизије Циљева одрживог развоја „ISAM“;
- ❖ **семинару „Расподјела трансфера и грантова“ и Седмом годишњем састанку EUROSAT TFMA – EUROSAT Радне групе за ревизију општина**, у Варшави (Пољска) у октобру, у организацији ВРИ Републике Пољске и Секретаријата Радне групе. Догађају су присуствовали представници врховних ревизијских институција из 25 земаља, као и представници Европске организације регионалних ревизорских институција (EURORAI). На семинару се говорило о трансферима и грантовима који се додјељују локалним властима, као и о трансферима које они додјељују крајњим корисницима, изазовима који се односе на интерне контроле и критеријима за њихову расподјелу. На одржаним радионицама презентирани су студије случаја врховних ревизијских институција у вези с планирањем и расподјелом трансфера и грантова, ревизорским приступом и унапређењем методологије која је у примјени, те другим релевантним питањима. На годишњем састанку презентирани су резултати окончаних активности и активности које су у току, те предложене активности за 2024. годину.

Све ове активности помажу Уреду да иновира своје методе рада, прошири теме које су у фокусу ревизија и развија своје капацитете укорак с међународном праксом.

6.2. ЕКСТЕРНА КОМУНИКАЦИЈА

Јавност је била благовремено упозната с ревизорским извјештајима, који су били пропраћени саопћењима. Посебно у периоду објаве ревизорских извјештаја, медији су показали велико интересовање за налазе ревизије, а чланци су архивирани на интранету Уреда.

Посјећеност интернет-странице Уреда током 2023. године била је изузетно добра, са просјечно **1.525** нових посјетилаца мјесечно и цца **16.000** укупно у години, што је повећање у односу на претходну годину. На мапи у наставку приказани су посјетиоци по земљама у свијету.

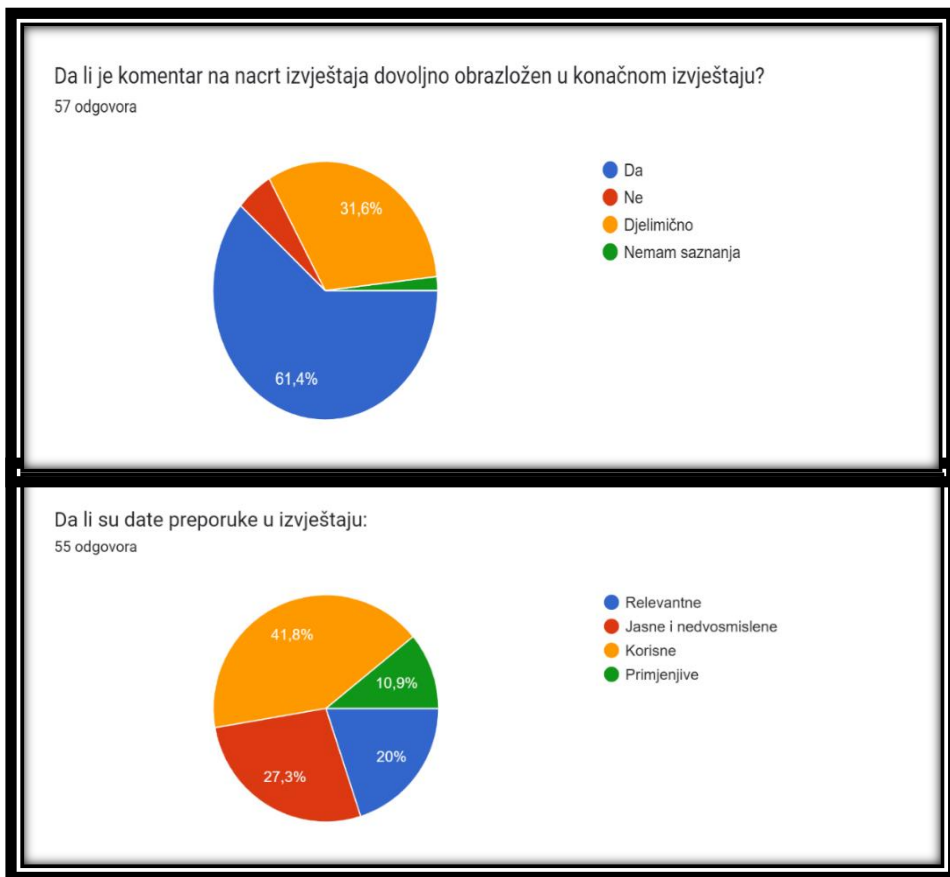

Извјештај о посјећености за 2023, извор: Google analytics

Током године континуирано је вршена надоградња и обогаћивање интернет-странице Уреда. Постављена су бројна саопћења за јавност, информације о одржаним семинарима, дискусијама и сарадњи с другим међународним организацијама (INTOSAI, EUROSAI). Значајнији медијски прилози о објављеним извјештајима постављени су одјељку „Уред у медијима“.

6.2.1. УПИТНИК СУБЈЕКТА ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ

Проведена је пета годишња анкета субјеката ревизије ради побољшања комуникације и квалитета ревизијског рада. Упитник је послат свим субјектима који су били предметом финансијске ревизије за 2022. годину. Поред питања о провођењу ревизија, комуникацији и јасноћи датих препорука, тражене су сугестије за побољшање. **Одговори на упитник показали су да су субјекти ревизије задовољни начином комуникације и провођењем ревизије.** Дате су и одређене сугестије које ће се узети у обзир у наредном циклусу.

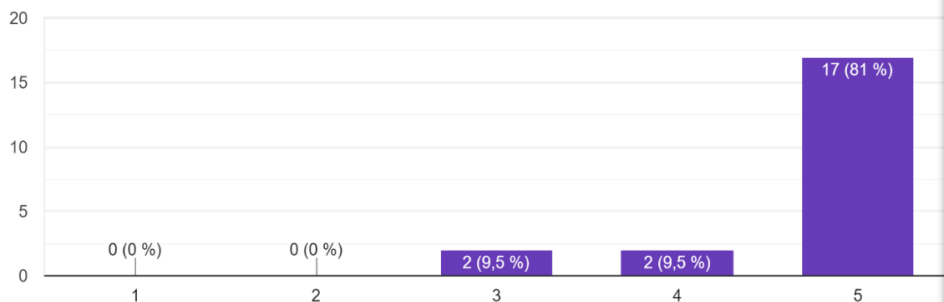
6.2.2. УПИТНИК СУБЈЕКТА РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

Проведена је трећа анкета субјеката ревизије учинка ради побољшања комуникације и квалитета ревизијског рада. Анектирање је извршено на узроку субјеката који су у 2023. години обухваћени ревизијама учинка и праћењем реализације препорука. Упитници су достављени на укупно 66 субјеката (45 обухваћених ревизијама и 21 обухваћен праћењем реализације препорука). Одговоре је доставио 31 субјект. Поред питања о провођењу ревизија, комуникацији и јасноћи датих препорука, тражене су сугестије за побољшање.

Одговори на упитник показали су да су субјекти ревизије генерално задовољни начином комуникације и провођењем ревизије.

10. Da li je izvještaj o reviziji jasan i razumljiv?

21 odgovor

3. Da li je praćenje realizacije preporuka izvršeno: (odaberite opcije koje su relevantne)

10 odgovora

7. КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ВРХОВНИХ ИНСТИТУЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ

Координациони одбор врховних институција за ревизију,²⁰ који чине генерални ревизори и замјеници три врховне ревизијске институције у БиХ,²¹ током 2023. године наставио је с пословима из своје надлежности.²²

Одржавани су заједнички састанци и сједнице у сједиштима ВРИ, односно у Сарајеву, Мостару, Бања Луци и Брчком и на тај начин координиране су активности ревизијских уреда у Босни и Херцеговини.

Активности у 2023. години биле су фокусиране на провођењу активности из Програма рада за 2023. годину, одржано је седам сједница Координационог одбора, на којима су, између осталог:

- ✓ разматрани записници са сједница;
- ✓ разматран Извјештај о раду за 2022. годину и рад радних скупина;
- ✓ размјењивана искуства у провођењу ревизија, те реализацији паралелне ревизије;
- ✓ разматране препоруке из Извјештаја СИГМА-е о професионалној оцјени рада;
- ✓ разматран приједлог УНДП-а за краткорочни програм техничке подршке ВРИ у БиХ на тему Циљева одрживог развоја у БиХ;
- ✓ разматрана информација о активностима на реализацији пројекта имплементације АМС-а;
- ✓ разматране информације о одржаном округлом столу о сарадњи ВРИ са организацијама цивилног друштва, регионалном састанку на тему унапређења сарадње између ВРИ и антикорупцијских тијела;
- ✓ разматране заједничке обуке на нивоу Координационог одбора, те извјештаји о реализацији заједничке обуке коју је организовала Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске у Бањалуци;
- ✓ разматран извјештај са састанка ревизорских тимова у оквиру паралелне ревизије на тему родне равноправности – УН Women;

²⁰ У даљњем тексту: Координациони одбор

²¹ Уред за ревизију институција БиХ, Уред за ревизију институција у ФБиХ и Канцеларија за ревизију јавног сектора Републике Српске. Канцеларија за ревизију Брчко дистрикта БиХ је придружена чланица.

²² Надлежности Координационог одбора су:

- а) успостављање конзистентних водича и упутстава заснованих на INTOSAI ревизијским стандардима;
- б) размјена професионалних искустава и тежња ка осигурању конзистентног квалитета ревизије;
- ц) организација и координација развојних активности сва три уреда за ревизију;
- д) додјељивање ревизијске одговорности за заједничке активности;
- е) одређивање заступања у међународним тијелима.

- ✓ разматран програм рада Координационог одбора за 2024. годину;
- ✓ разматрано оцјењивање запослених у ВРИ у БиХ, искуства и сугестије за унапређење.

8. РЕЗИМЕ

У овом Извјештају дат је увид у рад Уреда за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине током 2023. године. О раду Уреда јавност је била континуирано и благовремено упозната.

Током године започета је реализација плана ревизија за 2023/2024, уведени су новитети у раду – све то како би Уред демонстрирао своју релевантност и покренуо промјене у животима грађанки и грађана.

У наредној години наставићемо бити предани остварењу планираних циљева како бисмо демонстрирали важност за грађане у складу с INTOSAI-јевим принципима и смјерницама.

Број: 01-04-1-695/24

Сарајево, 21. 2. 2024. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

мр. ецц. сц. Џевад Некић, с. р.